

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879

Chamberlain Prižadėjo Pagalba Suomijai

RAMUMAS VAKARŲ FRONTE TIK TYLA
PRIEŠ AUDRĄReikia buti prisiruošusiems tikrai kovai
—sako Chamberlain

LONDONAS, Anglija, sausio 9. — Premjeras Chamberlain antradienį pasakė kalbą. "Tik jurose", pareiškė jis, "galima sakyti, eina pilnos karo operacijos".

Kai dėl karo sausumoje, vakarų fronte, tai dabartinė tyta esanti tyta prieš audrą. Jis davė suprasti, kad rusėnų, kruvinesnių imtynių, tikrosios kovos su vokiečiais tenka laukti ateity.

Paaškinio, jogei Britanija ir Francuzija glaudžiai kooperuota vesdamos karą. Išreiškė ištikinimą, kad britų ir francūzų kooperavimas tęsis ir kai karas pasibaigs.

Kalbėdamas apie Suomiją, Chamberlain pasakė, kad jai tenka kovoti prieš tokią pat agresiją, prieš kokią kariauja tal-

kininkai, britai ir francūzai. Jai tenka kovoti už laisvę ir teisybę.

Britanijos pagalba Suomijai nebusi vien formalumas. Suomiai gaus tikros pagalbą, prižadėjo Chamberlain.

Jeigu talkininkų blokada dar nerodo kai kuriems žmonėms aiškių rezultatų, tai Chamberlain patarė perskaityti Vokietijos oratorių kalbas pasakytas Kalėdų proga. Tos kalbos duoda supratimo, kaip jaučiasi Vokietija dėl blokados.

O kai dėl lėktuvų atakų prieš Britaniją, tai alarmuojantys pranašavimai iki šiol neišsipildė. Kita vertus, Britanija yra prisiruošusi visas atakas iš oro atremti.

Vandenysse Britanija tebėra dominuojanti jėga, užtikrino Chamberlain.

Stockholmas ruošiamas evakuoti

STOCKHOLM, Švedija, sausio 9. — Planai evakuoti Stockholmą, Švedijos sostinę, jei susidarytų rimta padėtis, pabaigti. Numatyta pirmiausia išgabenti iš miesto vaikus, ligonius ir senius.

Švedijos, kaip ir kitų Skandinavijos šalių, padėtis yra opio pat karo pradžios. Jai grėsis pavojus taip iš Vokietijos, kaip ir iš Rusijos pusės.

Japonai-kinai padarę anti-komunistinį paktą

TOKIO, Japonija, sausio 9. — Nuo 15 dienos sausio susiorganizuos "centralinė kinų valdžia". Centralinė valdžia toms Kinijos provincijoms, kurias japonai užkariavo.

Šitos valdžios priešaky atsištos buvęs nacionalinės Kinijos vyriausybės premjeras Wang Ching-wei.

Oficialiai nepaskelbta, bet neoficialiai kalbama, kad Japonijos ir Wang Ching-wei susitarimas yra toks: 1 — Japonijos kariuomenė bus ištraukta iš Kinijos į du metus; 2 — Kinijos geležinkeliai bus nacionalizuoti; 3 — Kinija pripažįsta esamą Mančukuo padėtį (japonų protektoratą); 4 — Japonija, Mančukas ir Kinija pasirašys prieš-komunistinį paktą; 5 — japonai ir kinai bendrai eksploatuos Kinijos gamtos gėrybes.

Chicago ir apilinkė federinio oro biuras šiai dienai pranešauja:

Debesuota; lengvi ir vidutinio stiprumo daugiausia šiaurės vėjai; saulė teka 7:18 v. r., leidžiasi 4:38 v. v.

Vice-prezidentas Garner sveikina su prezidentu Rooseveltu ir jo sūnum.

Dar 12 Jungt. Valstijų laivų sulaikyta

WASHINGTON, D. C., sausio 9. — Nuo gruodžio 14 dienos iki šios savaitės britų ir francūzų karo laivai sulaikė viso 12 Amerikos prekybinių laivų karo operacijų zonoje. Amerikos laivai sulaikyti tikslu patikrinti, ar neveža jie kontribandos vokiečiams. Kai kurie sulaikyti laivų jau paleisti, kitų kroviniai laukia patikrinimo.

Doleris už įėjimą į kalėjimą ir už išėjimą

MARION, Ill., sausio 9. — Yes, Sir, Williamson kauntės kalėjimas ima 50 centų iš kalinio, kai jis padedamas šaltuoju, ir dar 50 centų kai kalinis išleidžiamas.

Pinigai tenka šerifui Arleigh Wilkinsui, kuris prižiūri kalėjimą. Jeigu kuris kalinis neturi reikiamos sumos, tai šerifui, vietoj kalinio, užmoka dolerį kauntė.

Prašo kongresą paskolinti Suomijai \$60,000,000

WASHINGTON, D. C., sausio 9. — Senatorius Prentiss M. Brown, demokratas iš Michigan valstijos, įteikė kongresui bilį, kuris reikalauja duoti Suomijai \$60,000,000 paskolą. Senatorius Carter Glass, pasiūlymą kongrese kaip taupumo šalininkas, pareiškė, kad jis rems prašymą paskolos suomiams.

Wagnerio aktas turi pasilikti koks yra

DETROIT, Mich., sausio 9. — Dr. William Leiserson skaitomas kaip vienas žymiausių Jungt. Valstijų darbininkų ir samdytojų santykių žinovų. Šiandien jis yra Nacionalios Darbo Santykių Tarybos narys.

Kalbėdamas Detroito pirmadienį jis pareiškė: jei kongresas taip susilpnins Darbo Santykių Aktą, kad Aktas neteks vertės darbininkų interesams, tai ateity šalis priversta bus išleisti griežtesnį įstatymą tuo pačiu reikalu. Todėl, sakė Leiserson, geriau palikti Aktą tokiu, koks jis dabar yra.

FRANCUZIJOS PARLAMENTE MUŠTINĖS DEŠINIŲJŲ SU KOMUNISTAIŠ

PARYŽIUS, Francuzija, sausio 9. — Antradienį susirinko parlamentas. Atstovų rūmuose duotas įnešimas pagerbti armiją. Burelis komunistų atstovų atsisakė pagarba atiduoti. Dėl to dešiniųjų partijų atstovai užpuolė komunistus. Įvyko muštynės. Peštukai išmesti iš salės.

Vėliau atstovų dauguma nubalsavo pašalinti komunistus formaliai.

7 francūzai užmušti geležinkelio nelaimėje

PARYŽIUS, Francuzija, sausio 9. — Oficialiai pranešta, kad geležinkelio nelaimėje perreiktą šeštadienį 7 kareiviai buvo užmušti, o 18 sužeista. Nelaimė įvyko netoli miestelio Orly. Vienas traukinys įvažiavo į kitą.

Panaikino Bridgesui deportuoti įsakymą

WASHINGTON, D. C., sausio 9. — Darbo sekretorius, pilė Perkins, panaikino pereitą pirmadienį įsakymą deportuoti Bridgesą, Pacifiko pakraščiu C.I.O. organizatorių.

Taičiau pirmadienį senatas priėmė bilį deportavimui sveikinimui, kurie prisipažins arba bus rasti kalti kaip vykdę sabotazą, atkreiptą prieš priemones krašto apsaugai.

Turi mokėti pilną pensijos sumą

DENVER, Colo., sausio 9. — Colorado valstija priėmė 1936 metais įstatymą mokėti senatvės pensijų \$45 mėnesiui. Iki šiol tik vienu atveju pilną pensiją įstatymą senatvės pensija teismokėta. Kitos mokėtos mažesnės.

Dabar apskrities teisėjas Stanley H. Johnson išnešė sprendimą, kad valstija privalo mokėti visiems pilną \$45 mėnesiui pensiją — nors pensijų fondai ir trūksta pinigų. Valstija privalo pildyti savo prižadus — sako teismas.

KARO ŽINIŲ SĄTRAUKA

LONDONAS, Anglija, sausio 9. — 33 jureiviai sužeisti antradienį, kai vokiečių lėktuvai užpuolė 11-ką prekybinių laivų Anglijos pakraščiuose. Vienas Holandijos laivas paskandintas.

LONDONAS, Anglija, sausio 9. — Premjeras Chamberlain išpėjo Britanijos gyventojus, kad tikroji, sunkioji britų kova su vokiečiais dar neina, kad jos tenka laukti ateity.

HELSINKIS, Suomija, sausio 9. — Sunkiausiai tris rusų kariuomenės divizijas Suomija mano, kad rusų pavojaus sulaikytas bent mėnesiui — kitam laikui.

HELSINKIS, Suomija, sausio 9. — Suomijos pajamos išsiesemia veikiai. Jai reikalinga gauti užsieniuose kreditų, pareiškė antradienį premjeras Risto Rytis.

BERLYNAS, Vokietija, sausio 9. — Žiemai užėjus, Vokietijoj ypatingai skaudžiai jaučiamas maisto ir kuro trūkumas. Naciai daboja nepatenkintus.

STOCKHOLM, Švedija, sausio 9. — Pabaigti planai Stockholmui, Švedijos sostinei evakuoti, jeigu susidarytų šaliai rimtas pavojus. Pirmuosius numatyta išgabenti iš miesto vaikus, ligonius ir senius.

BERLYNAS, Vokietija, sausio 9. — Oficialus nacių partijos dienraštis aiškina, kad Suomija rodanti nepalankumą Vokietijai jau nuo 1919 metų ir kad Suomija pati kalta dėl rusų invazijos.

LONDONAS, Anglija, sausio 9. — Britų karo laivai palydėjo 5,911 talkininkų ir neutralių šalių prekybinių laivų nuo karo pradžios iki šiam laikui.

NEW YORK, N. Y., sausio 9. — New Yorko paroda 1940-metams nori gauti garsias Dionne kvintukes, kaip vieną didžiųjų publikos masinimų. Jeigu paroda pavyks užkontraktuoti kvintukes, tai ji pastatys joms specialų namą — panašų tam, kuriame jos iki šiol Kanadoje gyveno.

MUŠIAI SUOMIJOJ APRIMĖ

DAR VIENA RUSŲ DIVIZIJA ESANTI SPĄSTUOSE;
SUOMIAMS REIKIA KREDITŲ

HELSINKIS, Suomija, sausio 9. — Trys rusų divizijos sunaikintos. Viena divizija žuvo Tolva ežero apylinkėje, kitos dvi Suomusalmi sektore.

Stipriosios rusų jėgos, kurios buvo įsibriovusios Suomijon, sulaužytos. Reiškama nuomonė, kad bent tūlą laiką rusų ofensyvas sulaikytas. Jis sulaikytas bent kol rusai persiorganizuos.

Paskutiniu metu laiku faktinai nieko negirdėti apie suomių operacijas Salla apylinkėje — šiaurėje. Koro korespondentai skaito tai itin reikšmingu ženklu. Nes ir prieš sunaikinimą sakyti trijų rusų divizijų suomių pranešimai nutildavo apie įvykius tose apylinkėse.

Neoficialūs, karo vadovybės

nepatvirtinti suomių pranešimai antradienį sako, kad suomių apsupo stambias rusų jėgas Salla sektore. Statomas klausimas: ar ir ketvirtą rusų diviziją laukia pirmesnių trijų likimas?

Antradienį premjeras Risto Rytis pareiškė, kad Suomijai butinai reikia gauti kreditų užsieniuose. Suomija, kaip taikiai gyvenusi šalis, nebuvo tinkamai prisiruošusi karui. Šiandien jai reikia karo pabuklų, reikia amunicijos, jai reikia kreditų pabuklams ir amunicijai gauti.

Antradienį ankstyvesni pranešimai rodė, kad mušiai aprimę. Frontuose užėjusi kaip ir pasilso valanda. Kaip ilgai ji tęsis?

HITLERIS GABENA KARIUOMENĘ Į BALTIJOS PAKRAŠČIUS

BERLYNAS, Vokietija, sausio 9. — Patirta, kad Vokietijos kariuomenė siunčiama į Baltijos jūros pakraščius. Kariuomenė koncentruojama ilgo linijoj nuo Luebecko iki Dan-

cigo.

Ryšiū su kariuomenės koncentravimu pagal Baltijos jūrą kalbama apie Vokietijos išpėjimą švedijai ir Norvegijai, kad naciai skaitys laukymu šitų šalių neutraliteto, jeigu tal-

kininkų kariuomenė bus gabenama per jas į Suomiją.

Turima omenėje taipgi tai, kad Vokietija gauna reikalingos jai geležies rudos iš Švedijos. Suprantama, naciai nenori matyti talkininkų kariuomenės srityse, iš kurių ruda plaukia Vokietijon.

Privachuose pašalbinimuose žymūs naciai reiškia vis daugiau užuojautos rusų kampanijai Suomijoje.

Britanijos bedarbių Prez. Roosevelto trečia kadencija pasilieka paslaptis

LONDONAS, Anglija, sausio 9. — Britanijos bedarbių skaičius sumažėjo 41,063 laikotarpiu nuo lapkričio 11 dienos iki gruodžio 11. Tačiau, nors ir eina karas, Britanijos bedarbiai neišnyko. Gruodžio 11 d. jų skaičius siekė 1,361,525.

Mano, Dies išsirasinęs pakankamai

WASHINGTON, D. C., sausio 9. — Kongresmanas Sabath pasikalbėjime su spaudos atstovais pareiškė, kad, jo manymu, nėra reikalo atnaujinti Dies ne-amerikoniškai veiklai tyrinėti komiteto darbuotę. Pats kongresmanas Dies išsirasinęs pakankamai. O kai dėl kovos su priešingais Jungt. Valstijoms elementais, tai teisingumo departamentas yra geriau prisiruošęs juos kovoti, negu Dies, lyimas pirm numatomo ofensyvo.

Nepatyrė, nes prezidentas to klausimo kalboje visai nelietė.

Gal pasiulys taiką prieš pavasarį

WASHINGTON, D. C., sausio 9. — Pavasarį laukiama didelio vokiečių ofensyvo. Ryšium su atsilankymu pas prez. Roosevelta protestonų kunigų delegacijos antradienį ir prezidento kairiais pareiškimais keliamas klausimas, ar nebus padarytas naujas taikos pasiūlymas pirm numatomo ofensyvo.

"NAUJIENŲ" Radio Programai

Pradedant Gruodžio 31 d. ir per ištisus 1940 metus
"NAUJIENOS" duos Radio programus

kiekvieną sekmadienį

nuo 11:00 iki 11:30 val. ryto, iš stoties
W.G.E.S., 1360 kilocycles.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS BYLOS ATBALSIAI

Rašo adv. Wm. J. Drake-Dragnas

(Tęsinys)

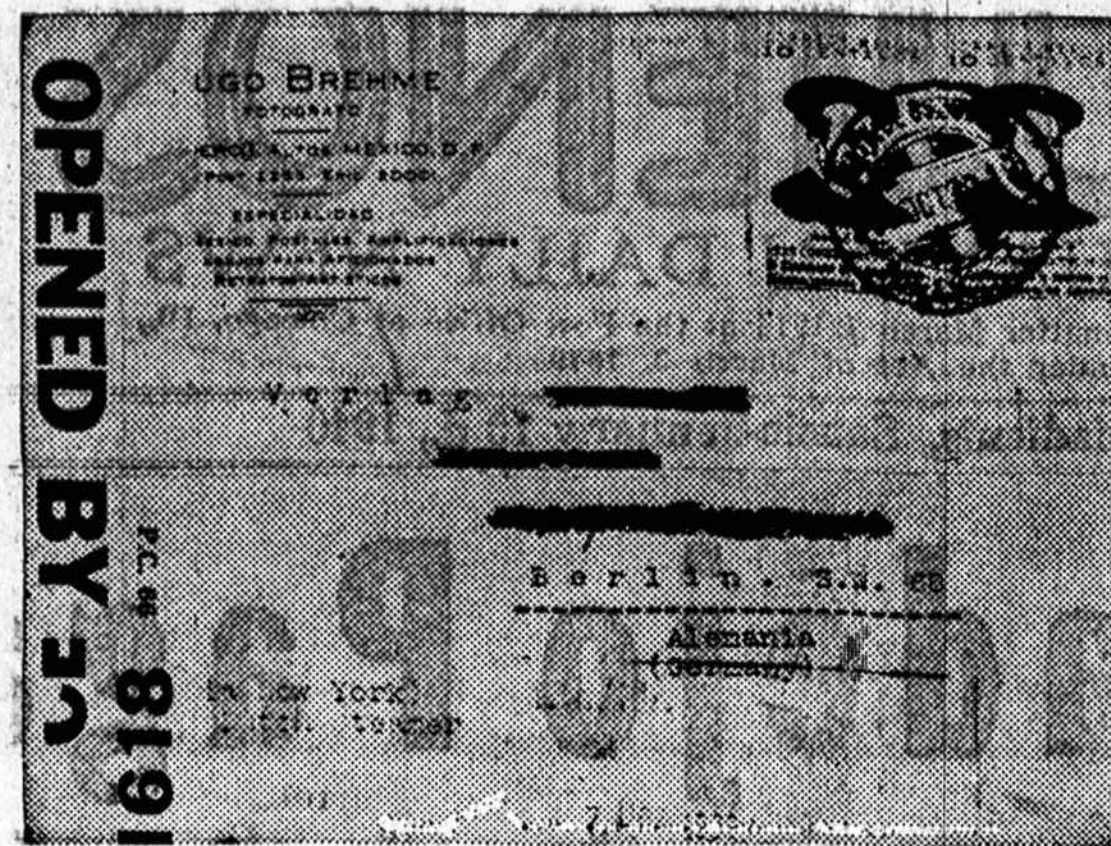
Psl. 37: "K — Ar jūs turėjote derybų dėl (Lietuvos) akcijų pardavimo? A — Reikalai turėjo būti likviduoti 3 metų laike. Derybos prasidėjo po to, po šėdžio; derybos ir nutarimai buvo padaryti tuo laiku — 1938 m. kovo 4 d." (Pastaba — Taigi prieš Klaipėdos pagrobimą, kuris įvyko šiais metais). "K — Kas vedė derybas? A — Visi derybių direktoriai. K — Su kuo jie derėjosi Lietuvoje? A — Su nieku, nes ten nieko nebuvo. K — Kada jie pradėjo derėtis su kažkuo Lietuvoje? A — Kai mūsų atstovas pasiekė Lietuvą. K — Kas buvo jūsų atstovas? A — Mr. Trečios. K — Kada jis išvyko Lietuvon? A — Mes jam davėme įgaliojimą derėtis apie 1938 m. balandžio mėn. K — Už kiek jis turto nusikratė? A — Jis nenusikratė jokio turto. Jis buvo instruktuosas deryboms, ne parduoti be direktorių nutarimo. K — Kada pardavimas baigtas? A — 1939 m. liepos 19 d. K — Ar tas buvo direktorių posėdis? A — Ne — tai buvo valdybos ir likvidacijos komisijos posėdis. K — Kas buvo to komisijos? A — Mr. Trečios, p. Strimaitis, p. Mikalauskas, p. Budrys, bet p. Mikalauskas nebuvo. Mr. Ansell buvo. K — Sie buvo vieninteliai ten dalyvavę žmonės? A — Taip. K — Tai buvo valdyba? A — Taip. K — Išrinkta direktorių? A — Taip. K — Kas buvo padaryta su pinigais? A — Sudėti į bankus. K — Kokius bankus? (Mr. Ansell prisiminė). K — Keluose bankuose? A — Keturiuose, vienas New Yorke, vienas Brooklyne, ir du Newarke. (Buvo paklausti bankų vardai ir atsakovo ad vokatas pasipriešino. Klausimas ar atsakovai turi pasakyti bankų vardus buvo išskeltas pas teisingą Noonan, kuris nutarė, kad jie turi pasakyti vardus, bet kad jų vardų negalima spaudoje skelbti)."

Psl. 101: "K — Ar (1938 m. vasario 25 d. direktorių) protokolais sako, kaip ilgai tamsta buvai išrinktas sekretoriumi? A — Ne. K — Kadangi praėity tamsta buvai renkamas vieniems metams, šiame protokole nėra jokio nurodymo, kad tamsta buvai išrinktas ilgesniam laikui? A — Protokolas neperodo; jis mesako kaip ilgai. K — Praėity tamsta buvai renkamas vieniems metams kasmet? A — Taip."

Psl. 104: "Pinigai, ką yra sudėti tuose bankuose, įvardintuose pirmame posėdyje, kieno vardu jie sudėti? A — B-vės vardu. K — Ar tie pinigai tebėra čia? A — Taip. K — Nieko iš tų pinigų neismokėta? A — Taip. K — Kiek iš tų pinigų išmokėta? A — Aš nežinau tikrai; likvidacijos išlaidos, te-

lefonai, šviesos, kabeliai, mažmožiai. K — Ar tamsta žinai kiek išmokėta? A — Aš neatsimenu. K — Ar tamsta užgryšias išlaidas? A — Taip. K — Ar kas išmokėta tamstos algai? A — Taip. K — Kiek? A — Kažkas apie \$1800. K — Kada tas tamtai išmokėta? A — 1938 m. rugsėjo mėn. K — Ar tą išmokėjimą užgryš likvidacijos komisija? A — Taip; jie buvo kai buvo padarytas nutarimas. K — Kieno nutarimas? A — Direktorių ir likv. k-jos. K — Ką gi ši likvidacijos komisija veikia, jei direktoriai leidžia pinigų? A — Ką kiti direktoriai veikia?"

Psl. 156: "K — Ar tamsta savo raportą šerinininkams 1936 m. vas. 25 d. susirinkime pranešė, kad b-vė skolinga taksu Del. valstybei, N. Y. valstybei ir š. v-lbėms? A — Raportas šerinininkams neperodo." Psl. 159: "Ar jūs esate skolingi p. Ansell? A — Taip. K — Kiek? (Ansell atsako: Tas priklauso nuo teismo įgumo). K — Ar jam mokėta kiek? A — Taip. K — Kiek? A — \$250. K — Kada? A — 1939 m. rugp. 4 d. K — Kokia buvo sutartis, koks supratimas? A — Mes neturime jokios raštos sutarties su p. Ansell. K — Koks yra supratimas? (Ansell atsako: \$50 į dieną už kiekvieną dieną užimtą trial teisme, plius kaštai). K — Ar yra koks bendras mokėstis? A — Ne. K — Kaip su tais \$250; už ką tas? (Mr. Ansell atsako: Už atsakymo rekordavimą ir paruošimą ir už lankymąsi tardymuose prieš teismą). K — Kada toks pasamdymas buvo direktorių užgirtas? A — 1939 m. kovo 31 d. K — Kas dalyvavo tame posėdyje? A — Mikalauskas, Strimaitis, Budrys, P. Buksnaitis, John Varnes ir Trečios. K — Ar vienbalsiai nubalsuota? A — Taip. K — Kokiam pobūdį p. Budrys lankėsi tuose posėdžiuose? A — Likv. k-jos pirmininkas. K — Dabar, atversk 1938 m. vasario 25 d. protokolą, kur p. Budrys buvo išrinktas į likv. k-ją. A — Jis nebuvo išrinktas tame susirinkime. K — Kada jis buvo šerinininkas? A — Jis nebuvo šerinininkas. K — Kas jį rinko? A — Jis paveldėjo po p. Daužvardžio. K — Jis nebuvo šerinininkas? A — Ne. K — Ar jį rinko direktoriai? A — Ne; p. Daužvardis jam davė įgaliojimą veikti jo vietoj. K — Proxy bet kuriam susirinkimui? A — Ne, įgaliojimą. K — Ar direktoriai ratifikavo tokią substituciją? A — Taip. K — Kada tas buvo? A — 1938 m. kovo 4 d. K — Ne 1937 m.? A — Ne, 1938 m. K — Ten nebuvo jokio direktorių nutarimo, pagal protokolą. K — Ar jūs įsiskaitote likvid. k-jos užgymimo, kai pasamdė p. Ansell? A — Likv. k-ją buvo pakviesta į tą posėdį; jie sutiko ant p. Ansell. K — Kai tamsta sakai likvid. komisija dalyvavo, tamsta turi omeny tikėtai p. Budrį? A — Kiti du buvo pakviesti, bet nedalyvavo. K — Jie niekad neužgryrė? A — Ne; likvidacijos komisija susirinkimuose kai raportai buvo daryti, kiti nariai niekad nesipriešino. K — Ar jūs mokėjote ką už posėdžių lankymą siemėt? A — Ne. K — Ar pervarėt atžaliaciją nebeimokėti? A — Ne. K — Tai kam sakai, kad jų

Naciai skundžiasi, kad į Vokietiją siunčiami laisvų ir anglų cenzuruojami. Čia yra tos cenzūros pavyzdys.

esat skolingi? A — Aš sakiau, kad mes skolingi už 1937, 1938 ir 1939 m. K — Kaip pateisinai skolingumą? A — Nutarimai buvo padaryti mokėti direktoriams ir jie niekad nebuvo atšaukti. K — Argi nebuvo nutarimo padaryta, kai Dr. Venčius buvo direktorius, nebeimokėti už posėdžius? A — Neatsimenu. K — Tamsta sakai, kad toks nutarimas teberiša — mokėti už direktorių posėdžių lankymą? A — Kai nebuvo atšaukta, aš skaičiau rišančiu.

Psl. 173: "K — Tamsta liudijai 1939 m. rugs. 7 d., kad b-vė tamstai skolinga apie \$2,000 algos nuo 1937 m. A — Taip. K — Ir kada tamstai \$2,000 mokėta? A — Apie rugsėjo 7 d. K — Ar turi likę suma? A — Manau, kad turiu. K — Well, pasakyk. A — Neturiu files su savim. K — Kada išmokėjimas buvo užgirtas? A — Kieno? K — Bet kieno, kas tokius dalykus užgirta? A — Mano alga buvo nustatyta 1936 m.; aš tebėra savo pareigas. K — Argi tamsta neliudijai, kad alga buvo 1935 m. nustatyta tiems metams? A — Gal but liudijau. K — Ir nebuvo jokio tolimesnio nutarimo apie tamstos algą? A — Aš manau, kad buvo vėliau nutarėta. K — Kada? A — Neatsimenu. K — Pasakyk kiek gavai 1939 m.? A — Jei turėčiau rekordą, pasakytiau. K — Argi nebuvai prašyęs atsinešti savo rekordus čia šiandien? A — Aš to neturiu. K — Kada buvo jūsų direktorių paskutinis posėdis? A — 1939 m. rugsėjo 8 d. K — Turi čia protokolą? A — Taip. K — Ar yra koks įrašas, leidžiantis tamstai išmokėti? A — Ne; nereikia autorizuoti, kai man alga skolinga už praėity laiką. K — Ar tamstos algos klausimas buvo išskeltas tame posėdyje? (Jokio atsakymo). K — Ar buvo koks nutarimas dėl tamstos algos? A — Jokio nutarimo tame posėdyje nepadaryta, nes tas nebuvo reikalinga. Aš pranešiau, kad tiek tai užskaita algos ir niekas nesipriešino. K — Ar tamsta pasitarė su likvid. k-ją dėl tokio išmokėjimo leidimo? A — Aš su nieku asmeniškai nesitariau; kai kas likvid. k-jos narių dalyvavo posėdžiuose. K — Tamsta tik ištraukė čekį? A — Ne, aš tik parašiau čekį ir jis buvo kontrasignuotas. K — Kieno? A — Pirmininko ir išdininko. K — Taip kad tuo klausimu nieko nebusuota? A — Tas nebuvo reikalinga. K — Ar tamsta gavai algą už visą laiką, ką buvai išvykęs iš šio krašto? A — Tik algą. K — Ar kas nors tuo laiku tamstą pavadavo? A — Taip. K — Kiek savaičių? A — Apie 12. K — Ar tamsta gavai algą už tris dienas 1938 m. lapkričio mėn., kai tamsta buvai vertėju Aukšč. Teisme Brooklyne? A — Taip, aš ką nors padėjau savo vietoj. K — Ką tamsta samdė? A — P. Baubli. K — Kur jis tamstą pavadavo, tamstos raštinėj ar banko? A — Mano raštinėje. K — Ar jam bankas mokėjo? A — Ne už darbą, kokiį jis man dirbo. K — Už pilnas 3 dienas? A — Taip, aš mokėjau už 3

dienas. K — Ar tamsta gavai algą už vieną dieną 1939 m. sausio 25 d., kai tamsta buvai vertėju tam pat teisme? A — Neatsimenu. K — Argi tamsta negavai po \$7.50 į dieną už lankymąsi teisme? A — Taip. K — Ar tamsta gavai algą pernai liepos mėn., kai lankėsi lietuvių seime? A — Taip, pašaučiau atostogų ir atostogos apmokamos. K — Kam papildomi \$100 buvo išmokėti? A — Mr. Tirschwell.

K — Aš parodau tamstai tamstos laišką iš 1934 m. vasario 7 d. — pernai už 3 mėn. nuoma nebuvo mokėta ir reikėjo reikalą pavesti Cass. Tai mes užmokėjome \$1300 už laiško parašymą. Ar čia tamstos parašas? Ar mokėjote \$1300 už laiško parašymą? A — Aš

neatsimenu. K — Ar tamstos rekordai parodyti? A — Nežinau.

P. 1. 232: "K — Minėjame 1933 m. rugsėjo 13 d. laiške, 2 psl. tamsta rašė: "Direktorių posėdyje Budrys pritarė ir pripažintą pilna esia likvidacijos komisijos Pirmininku". Ar tas tiesa? Ar toks įrašas yra 1937 m. kovo 4 d. protokole? A — Taip, bet ne tokiais žodžiais kaip laiške. P. J. Budrys, Lietuvos Gen. Konsulas, pasiteiravo susirinkimo apie savo teises jame, kadangi jis buvo pakviestas į direktorių posėdį. Teisių patarėjas p. F. J. Bagočius paaiškino, kad jis turi pilną teisę ir sprendžiamą balsą. Persikeldamas į Chicago p. Daužvardis perdavė kanceliarijos reikalus Konsulato dabiniam gen. konsului p. J. Budriui ir negali būti jokio klausimo apie legalumą dalyvauti ir atstovauti tuos šerinininkus, kurie yra davę įgaliojimus Konsulatui." K — Ar yra užrašytas betkoks nutarimas po p. Bagočiaus pareiškimą? A — Ne, ne protokole. K — Kada p. Daužvardis buvo išrinktas ar pripažintas Likv. K-jos pirmininku? A — Neatsimenu. Komisijai buvo palikta išsirinkti savo pirmininką. K — Ar p. Daužvardis buvo išrinktas į tą komisiją kaip pats šerinininkas budamas? A — Jis buvo vice-konsulas ir jis buvo šerinininkas. K — Aš tamstai romė nuorašą p. Bagočiaus laiško, rašyto p. Daužvardžiui 1936 m. rugsėjį, kuris prasideda: "Už laiško parašymą? A — Aš

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

John F. Eudeikis

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDUJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE

DIENĄ IR NAKTĮ

Visi Telefonai YARDS 1741-1742

4605-07 So. Hermitage Ave.

4447 South Fairfield Avenue

Telefonas LAFAYETTE 9788

Dykai koplyčios visose Chicago dalyse

Klauskite mūsų radijo programą Antradienio ir Šeštadienio vakarais, 10:00 val. ryto ir 10:00 val. vakaro (1400 K.) ir POVELU SALTINIERU.

Laidotuvių Direktoriai

NARIAI
Chicago,
Cicero
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

Ambulance
Patarnavimas
dieną ir naktį

TURIS
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 Lituania Avenue Phone Yards 4908

ANTHONY B. PETKUS
6834 So. Western Ave. Phone Grovehill 0142
1410 South 49th Court, Cicero Phone Cicero 2109

J. LIULEVICIUS
4348 S. California Avenue Phone Lafayette 3572

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street YARDS 1419

I. J. ZOLP Phone Yards 0781
1646 West 46th Street Yards 0782

S. P. MAZEIKA Yards 1139
3319 Lituania Avenue Yards 1138

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place Phone Canal 2515
SKYRIUS: 22-44 East 108th Street Tel. Pullman 1270

ALBERT V. PETKUS
4704 So. Western Avenue Phone Lafayette 8024

Iš Lietuvos

Gyva prekyba prie sienos

SARTININKAI. — Pastaruoju laiku prie sienos prasidėjo gyva prekyba. Musų ukininkai atveža žąsų, ančių ir kitų maisto produktų, kur klaidpėdiškai atėję mielai išperka mokėdami gana aukštas kainas. Lapkričio 14 d. buvo atvykę apie 200 klaidpėdiškių musų produktų nusi-pirkti.

Mrs. A. K. JARUSZ

Physical Therapy and Midwife
Pradžioje savaitės
Kiekvieną dieną
buna
6630 S. Western av.
Tel. Hemlock 9252
Subatų ir Nedėlių
Central Avenue,
Beverly Shores,
Indiana
Tel. Mich. City
2799-4R3.

AKIŲ SPECIALISTAI

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS
Mano 20 metų praktikavimas
Jūsų garantavimas.

Optometrical Akijų Specialistas
Palengvina akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvos skaudėjimo
svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo,
skaudamą akių karštį, atitaiso
truparegystę ir tolygystę. Pri-
tengia teisingai akinius. Visuose at-
itikimuose egzaminavimas daromas su
elektra parodančia mažiausias
klaidas. Specialė atyda atkreipiamą
į mokyklos vaikus. Kreivos akys
atitaisomos.

VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v.
Nedėlių pagal sutartį.
Daugelyje atsitikimų akys atitaiso-
mos be ainių. Kainos pigiau kaip
pirmą.

4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

Tel. Yards 1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį.

LIETUVIAI

GYDYTOJAI IR DENTISTAI
Amerikos-Lietuvių Doktorų
Draugijos Nariai.

Ofiso Tel. YARDS 5921

DR. BERTASH
756 West 35th St.

Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3 nuo 6:30-8:30
Nedėliomis pagal sutartį.
Rez. 4910 SO. MICHIGAN BLVD.
Tel. Kenwood 5107.

Phone CANAL 6122

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2201 West 22nd Street
Valandos: nuo 1-3 ir 7-8
Seredomis ir nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

Ofiso Tel. Virginia 0036.
Residence Tel. BEVERLY 8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1-3 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
8:30-9:30 SOUTH CLAREMONT AVE.
Valandos 9-10 A. M.
Nedėlių pagal sutartį.

Ofiso Tel. HEMLOCK 7828

C. K. Kliuga, D.D.S.

2420 W. Marquette Rd.
Prie Western Avenue

Dr. F. Pulsucki Le Van
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos kasdien 2-4 ir 6-8 vak.
1957 W. Garfield Blvd.
Cor. Damen. Hemlock 6699

A. Montvid, M. D.

West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON STREET
Val. 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7380
Namu telefonas Brunswick 4597

Tel. YARDS 3148
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 ik
4 ir 7 iki 9.
Pirmadieniais: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniais: 11 iki 12.

Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
3343 S. HALSTED ST.

Dr. V. E. SIEDLINSKI

DENTISTAS
Pirm. Trečiadienį, Šeštadienį
4631 So. Ashland Ave.
Tel. YARDS 0994
Antradienį, Ketvirtadienį, Penktadienį
4143 So. Archer Ave.
Tel. LAFAYETTE 3650

DR. STRIKOLIS

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val. Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8
vak. Nedėlių pagal susitarimą
Ofiso Tel. YARDS 4787
Namu Tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZELIS

DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47 Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2808 West 63rd St.
VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-9
vakaro, trečiadieniais ir sekmadi-
eniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 6111

Kiti Lietuvių Doktorai

DR. A. JENKINS

(Lietuvius)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2500 West 63rd Street
Ofiso valandos: nuo 1-4 ir nuo
7-9 val. vakaro ir pagal sutartį
Ofiso Tel. PROSPECT 6731
Namu Tel. VIRGINIA 2421

Dr. Margeris

3325 So. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 popiet
ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniais tik susitarus.
Phone YARDS 7299.

Tel. Office Wentworth 6330
Rez. Hyde Park 3395

Dr. Susanna Slakis

Moteryų ir vaikų ligų gydytoja
6900 So. Halsted St.
Valandos—1-4 po pietų, 7-8 vak.
išskyrus seredomis ir subatomis.

KITATAUČIAI

DR. HERZMAN

IŠ RUSIJOS

Gera lietuviams žinomas per 39
metus kaip patyręs gydytojas chi-
rurgas ir akušeris.

Gydo staigias ir chroniškas ligas
vyrų, moterų ir vaikų pagal nau-
jausius metodus X-Ray ir kitokius
elektrikos prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija
1034 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos nuo 10-12 pietų ir
nuo 6 iki 7:30 val. vak. kiekvieną
dieną, išskyrus šeštadienio vakarą
ir nedėliomis.

Tel. CANAL 3110
Residencijos telefonai:
Superior 9454 ar Central 7464

Dr. Charles Segal

OFISAS
4729 So. Ashland Ave.

2-ros lubos
CHICAGO, ILL.

OFISO VALANDOS
Nuo 10-12 val. ryto; nuo 2 iki
4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 val.
vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12
valandai dieną.

Phone MIDWAY 2880

Telefonas YARDS 0994

Dr. Maurice Kahn

4631 SOUTH ASHLAND AVE.
Ofiso valandos.

Nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po
pietų, 7 iki 8 val. Ned. nuo 10 iki 12
Rez. Telephone PLAZA 3200

ADVOKATAI

K. P. GUGIS

ADVOKATAS

Miesto ofisas—127 N. Dearborn St.
Kamb. 1431-1434-Tel. Central 4411-2
Namu ofisas—3323 So. Halsted St.
Valandos vakarais nuo 6 iki 8:30
Telefonas YARDS 0818
Ketvirtadieniais ir sekmadieniais—
pagal sutartį

A. A. SLAKIS

ADVOKATAS
7 So. Dearborn St.
Room 1230
Ofiso tel. CENTRAL 1824
Namu Tel. Hyde Park 3395

**Taisykite Savo
Namų Pakol
Viskas Atpige**

Jeigu neturi pinigų, kreip-
kis į Naujienų spulką—
gausi paskolą ant ilgų
metų.

1739 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

CRANE COAL COMPANY
5332 So. Long Avenue
Telefonas PORTSMOUTH 9022

POCAHONTAS Mine Run iš geriausių mainų,
daug dulkų šimta Perkant \$7.65
5 tonas ar daugiau

PETROLEUM CARBON COKE \$7.75
Perkant 5 tonas ar daugiau. Tonas
Sales Tax ekstra.

Ka Žmonės Mano

TAS ŠETONAS — S. UTONAS!

(Ir vėl!)

Isibėgėjęs "Draugas":

Visą laiką demonstratyviai laikęs generolo Franko pusę, marijonų laikraštis "beraudonudamas" lojalistus net savus "apraudonavo"... Štai — žinėlė:

"Mrs. Harold (Whitey) Dahl iš Champaign, Ill., grįžo iš Europos į Ameriką aukų rinkti, kad išvadavus savo vyrą-lakuną iš Ispanijos nacių-unistų kalėjimo. Civiliam kare jos vyras kovojo su raudonaisiais ir vienam mušyje pateko į gen. Franko nelaisvę. (Acme telephoto.)"

"Draugas"—karingas:

"Palaiminto Ramono Lull kasdieninės mintys" vieną dieną buvo tokios:

"Kokia daugybė girių, kad jei proga atsiras, jie tiesiog linksmai mirty kardu arba liepsnai! Bet, o! kokio mažuma eis į Dievo Kryžiaus karą, nes kuomet jie pamano apie Mirtį jie susimąso!"

Atrodo, kad dar kartą rengiamasi švento Baltramiejaus nakčiai...

"Draugas"—mokslingas:

Labai keista rasti tokią žinutę—be jokių pastabų, jog tai stebuklai, Dievo valia, etc. (arba, tiesiai—kad ten pragaro vieta...):

"Astronomai apskaičiuoja, kad karščiausias dangaus kūnas yra žvaigždė Gamma, kurios temperatūra siekianti net 400,000 laipsnių karščio (!). Musų saulutės temperatūra siekia tik apie 6000 laipsnių karščio."

"Draugas"—filosofas:

"Musų laikais žmogaus nukrikščionėjimas smarkiai išuoliais kyla ir plinta. Kokios gi priežastys priveda prie šio? Anksčiau buvo stengiamasi sudaryti lyg sistemą, kuri galėtų suprantamai išaiškinti žmogaus gyvenimą, bet viskas buvo veltui. O kas galėtų duoti tokią sistemą? Trumpas atsakymas—krikščionybė!"

1. Ar rišasi šios "filosofijos" pradžia su pabaiga?

2?

Neveltui "Drauge" skaitome:

"Prieš didelį džiaugsmą visada esti sunku.—Sv. Augustinas."

(Argi, belaukiant dangaus, būtų "Draugui" taip sunku?).

"Kristaus Karaliaus Laivas":

"Neseniai Indijoje, Travankoro valstybės, aukščiausio teismo žymus advokatas A. Varugheso grįžo į Katalikų Bažnyčią. Advokatą į Katalikų Bažnyčią priėmė Trivandrumo arkivyskupas M. Ivanijos,

kuris dabar turi savo žinioje 50,000 katalikų. Pastaruoju laiku Indijoje vis daugiau ir daugiau iš įvairių tikėjimų žmonių ateina į katalikų Bažnyčią, kur jie randa atsakymą į opiausius gyvenimo klausimus."

Kaip grįžo, ponai, kad nebuvo nė išėjęs?!... Ooo! Tai — "propagandinis triksas"... Suorientamė, suprantamė... Ačiū! (Ar neparašytumėte žinių — jų daug yra— kiek misijonieriai iš Indijos—ir kokių žymių žmonių—kasmet atitraukia į savo tikėjimą Vakarų Europos žmonių?... Mes nieko negirdėjome iš "Laivo" apie Indijos misijas Europoje! — O tokių yra! yra didelė spauda, daug —lokių pat—atsivertimų, etc.)

"Darbininkas":

Nieko nė nebesakykime, tik susikauptę paskėkime apdumojimuose dėl šių pabertų perly, (gal tik ateities poetai juos apdainuos kaip reikia, arba stiprūs filosofai taip nuslifuos, kad spindės!):

"Dabarties Bildesius"

"Religija apima visą žmogaus gyvenimą ir ji visą privalo tvarkyti."

"Lietuvos Vyskupų raštas 1938."

"Religijos problema yra amžina. Su religija yra susijęs ir atskiro žmogaus ir tautų gyvenimas. Be religijos nesuprantama istoria, nes religija yra esminė žmogaus sielos apraška, vis viena kokioje lytyje jį nei beprasireiškia."

"Religija — ne mokslas, ne filosofija ir net ne vien ideologija; taip pat religija nėra tik jausmas; religija apima visą žmogų ir visą jo gyvenimą."

"Religija yra nenutraukiamas saitas tarp dievybės ir žmogaus. Be religijos žmogus yra savo prasme nenormalus. Tiksliau pasakius, negali būti žmogus areliginis; ir bedievystėje yra religija. Gal tai skamba ir paradoksaliai, bet, įsigilinus į žmogaus sielą, ir jo psichę, tuoj apčiuopiamas religinis pradai, kuris gali net būti viešai pareiškiamas pozityvios religijos neigiamumu."

Kiekvienos idėjos fanatiškas įsitikinimas, jos propagavimas jau turi religijos pradžmę. O tikinčiam žmogui religija yra "alfa ir omega"; ji tvarko visą jo gyvenimą; ji lydi žmogų nuo gimimo iki mirties; lydi jį į pomirtinį gyvenimą."

Tat kova su religija yra bergždžias darbas. Reikia tik mokyti jį pritaikinti ir prie moderniojo gyvenimo, ir pasirodys jos galingumas ir būtinumas."

Pasirašo — skaitytojams:

Su dūša ir kunu pasiliecavoju ir nevalnyku ant amžių pastojū!

Jūsų

—S. Utonas.

William Powell, filmų artistas, ir jo jaunoji žmona.

Kaip Rašyti Laiškus į Lietuvą

Daugelis Amerikos Lietuvių, adresuodami laišką į Lietuvą, užpildo antraštu visą voką. Tokio didelio antrašo, kaip daugelis užrašo ant voko, nereikalinga.

Štai kaip daugelis dar adresuoja laišką į Lietuvą:

Jonas Jonaitis,
Sausšakių kaimo,
Prienų gminas (ar valsč.),
Prienų pašto,
Marijampolės apskr.
Suvalkų gubernijos,
Europe Lithuania Lietuva

Jonui Jonaičiui laišką pasiųsti užtenka šitokio antrašo:

Jonas Jonaitis,
Sausšakiai, Prienų paš.
Lithuania.

Gubernijų Lietuvoje jau nėra. Paštų sistema gerai su tvarkyta, ir jei tik parašai kaimo vardą ir paštą, laiškai nu-eina net neužrašant apskrities. Jei koks mažas, naujai įsteigtas paštas ar pašto agentūra, kartais reikalinga užrašyti ir apskrities, bet nerašykite jokių gubernijų, nei apskričių, jeigu tik miestelis-parapija kiek žinomesnė. Ir užtenka parašyti tik: LITHUANIA, kad žinotų Amerikos paštas, į kurį šalį laiškas siunčiamas.

Mieste gyvenančiam užtenka parašyti:

Pranas Pranaitis,
Kupiškis, Vytauto g. 4,
Lithuania.

Tas pats ir dėl laiškų į atgautą Vilniaus kraštą: užrašyk kaimą, paštą arba valsčių, ir to užteks, jeigu nežinot naujai įsteigtų Vilniaus krašte apskričių ir prie kurio koks paštas priklauso.

Amerikos Liet. Ekonominio Centro.
Chas. K. Pikiel, pirm.

Vaizbos Butų Koope-ravimas su Ekonominio Centru

Prasidėjus Amerikos Lietuvių Ekonominio Centro pagyvintam veikimui, keletas Lietuvių Vaizbos Butų taip pat sukruto atkvaičiuoti savo kolonijose ir daugiau bendradarbiauti su Ekonominio Centru.

Pirmutinis keletas Vaizbos Butų aktyvus bendradarbiavimo žygis buvo tai pasiūstas delegatų į Ekonominio Centro suvažiavimą New Yorke rugsėjo 11 d. Dalyvavo delegatai nuo šių Vaizbos Butų:

Brooklyn, N. Y.,
Long Island, N. Y.,
Chicago, Illinois,
Cleveland, Ohio,
Pittsburgh, Pa.,
Newark, N. J.,
Waterbury, Conn.

Prie to, dalyvavo Amerikos Lietuvių - Laivakortų Agentų Draugija, kaip viena platesnio masto Amerikos Lietuvių Ekonominio organizacijų.

Sekantis žingsnis yra tai susirišimas visų Vaizbos Butų su Ekonominio Centru.

Pittsburgho Vaizbos Butas buvo pirmutinis padaryti tą žingsnį, paskirdamas Ekonominio Centro reikalų vedimui \$20. Laukiama kitų veiklių Vaizbos Butų prisidėjimo.

Taipgi pasitikiama, kad tuoj atgis ir susitvarkys veikti ir tie Vaizbos Butai, kurie iki šiol snaudė arba nematė reikalo veikti savo kolonijoje nei bendradarbiauti su Ekonominio Centru.

Toliau, labai pageidautina, kad susirištų su Ekonominio Centru Amerikos Lietuvių Advokatų Dr. J. Amerikos Lietuvių Doktorų Dr. J. ir kitos profesionalų organizacijos.

Amerikos Liet. Ekonominio Centro Valdyba:

Chas. K. Pikiel, Pirmininkas
Dr. M. J. Colney, I vice-pirm.
F. Petrusis, II vice-pirm.
A. S. Trečiokas, Iždininkas.
K. S. Karpus, Sekretorius.

NAUJIENŲ SKAITYTOJŲ KONCERTAS

Sausio 14 d., 1940
RUBSIUVIŲ SALEJE
333 So. Ashland Blvd.

Financial Statement Of Condition THE LIVE STOCK NATIONAL BANK of CHICAGO

UNION STOCK YARDS
4150 SOUTH HALSTED STREET
DECEMBER 30, 1939

RESOURCES

Cash and due from banks	\$19,470,308.14
United States Government Securities	3,902,514.54
State and Municipal Securities	1,596,236.59
Other Marketable bonds	715,002.89
Loans and discounts	5,948,209.93
Federal Reserve Bank stock	75,000.00
Bank building	450,000.00
Furniture and equipment	1.00
Interest earned, not collected	35,581.99
Current receivables and other assets	45,831.30

Total \$32,238,686.38

LIABILITIES

Capital	\$1,000,000.00
Surplus	1,500,000.00
Undivided profits and reserves	164,421.26
Unearned Discount	30,838.98
Deposits	29,543,426.14

Total \$32,238,686.38

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

BOARD OF DIRECTORS

Frederick H. Prince F. H. Prince & Co., Providence, R. I.	Arthur G. Leonard Pres. Union Stock Yard & Transit Co.	David H. Reimers Pres., The Live Stock National Bank of Chicago.
Robert J. Dunham Investments	James A. McDonough Investments Providence, R. I.	Clyde H. Schryver President, Chicago Merchandise and Equipment Co.
Richard Hackett General Manager, Central Manufactur- ing District	William J. O'Connor Ass't General Mgr., Union Stock Yards & Transit Co.	Thomas E. Wilson Chairman, Board of Directors Wilson & Company
Orvis T. Henkle Vice-Pres. & General Manager Union Stock Yard & Transit Co.		

Padėti Pinigai kas Mėnesį iki 11 Dienes. Nes Nušimtį Nuo 1 Dienes.

Turtas virš - - - \$4,000,000.00
Atsargos fondas - - - \$275,000.00

Dabar Mokame 3 1/2% Už Padėtus Pinigus. Duodam Paskolas Ant Namų 1 iki 20 mt.

STANDARD
FEDERAL SAVINGS
and
LOAN ASSOCIATION of Chicago

JUSTIN MACKIEWICH, Pres.
Val. 9 iki 5. Ser. 9 iki 12
Sub. 9 iki 8 vak.

CHARTERED BY U. S.
GOVERNMENT
SAVINGS FEDERALLY
INSURED
4192 ARCHER AVENUE

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Laikykit Pinigus SAUGIOJ ISTAIGOJ

JEI SPAUDŽIA reikalai... jei reikia pinigų... ar manai pirkti namus, ar senus pataisyti, visuomet ateik pasitarti. Jei turi pinigų ir nori kitiems padėti, atnešk pasidėk... čia apsauga tikra ir dar nuošimtis geras. Dabar Naujienų Spulka moka 3 1/2% palukanų. Jaunuoli!... tavo tėvai vargus vargdami sudėjo turtus, davė tau mokslą, nes jie žinojo kaip reikia taupyti. Pradėk sau taupomąją sąskaitą dar šiandien NAUJIENŲ SPULKOJ.

UŽTIKRINK SAVO INDELIAMS TIKRĄ APSAUGĄ IR PELNĄ.

CIA VISŲ INDELIŲ APDRAUSTI IKI \$5,000.00

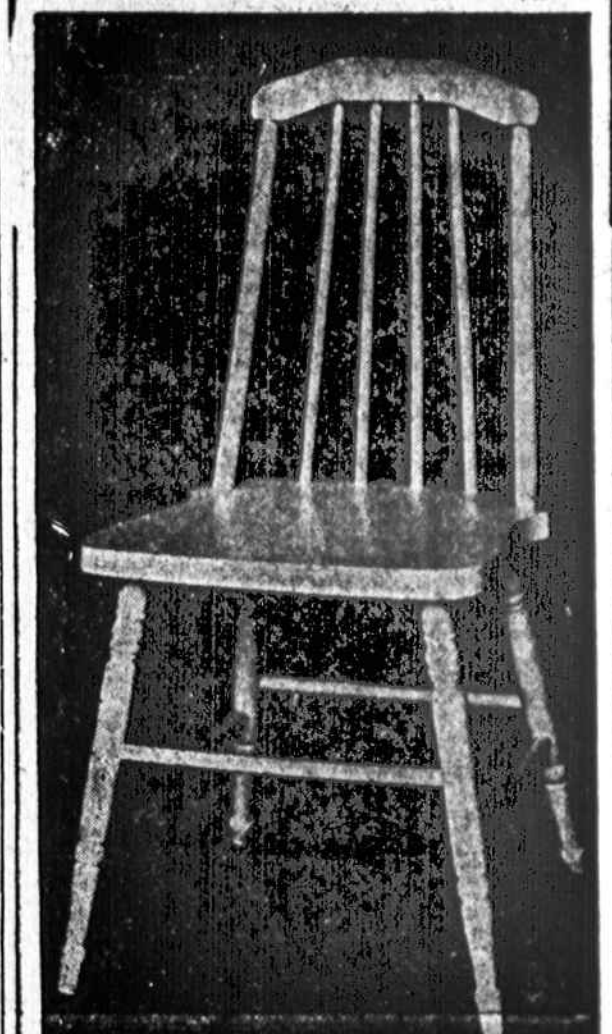
LITHUANIAN BUILDING, LOAN AND SAVINGS ASSOCIATION

1739 SOUTH HALSTED STREET
Telefonas, CANAL 8500

Phone Virginia 9780
Mykolas ir Elzbieta
RUDAUSKAI
HOLLYWOOD INN Prop.
3vėtinę renduojam susirinkimams, parėms, vestuvėms ir visokiems parengimams.
2417-19 WEST 43RD STREET
Chicago, Ill.

Verauzės Perviršio Išpardavimas

SUTAUPOMA 50% KAINOS
Nauji, gražūs, Midget pianai, verti \$200.00 už \$98.00
Geri vartoti pianai \$19.00
10 tubų Victor, Sparten, Zenith Radio Kombinacijos po \$34.50
11 ir 10 tubų Radios-Philco, Victor ir kitų išdirbysčių, gražiose kabinetuose \$19.50
Mažosios radijos General, Television, 6 tubų \$5.95
OIL BURNERS, 4 \$29.50
Kambariams po \$29.50
Hot Blast šildomi Pečiai didelės miosos, verti \$12.50
\$30.00, po \$12.50
Gazui ir anglims Bungalow pečiai po \$29.50
Didelės naujos keturkampės skalbiamos mašinos \$37.50

Apmuštos Kėdės, vertos \$4.00, po \$1.95
2 šmottų Parlor \$24.50
Šetai, po \$24.50

HALSTED SAMPLE
WAREHOUSE
3417 So. Halsted St.

INSURANCE (APDRAUDA)

- FILNŲ APDRAUDĄ AUTOMOBILIAMS.
- APDRAUDĄ NAMŲ NUO UGNIES.
- APDRAUDĄ RAKANDŲ.
- APDRAUDĄ NUO VAGYBŲ.
- APDRAUDĄ LANGŲ.
- TAVERNŲ ir namų savininkų, kurie randasi ta-
vernalnėse, nuo Public Liabilities.

NAUJIENŲ

Raštinėje per
A. RYKVICIŲ
1739 S. Halsted St.

Raštinė atdara kas vakaras
iki 8 val. Sekmadieniais —
nuo 9 rto iki 1 val. popiet.

LIETUVOS NEPRI-KLAUSOMYBĖS

20 Metų Sukakties
Minėjimo Ženklelius
GALI GAUTI
NAUJIENOSE
KAINA 25 CENTAI

Pelnas eina
LIETUVOS AERO KLIUBO
NAUDAL

COAL

Pocahontas Mine Run	\$7.45
Petroleum Carbon	\$7.75
Pocahontas Pea Screened	\$8.00
Musų Speciali Stoker Nut	\$5.45
Franklin County Nut	\$6.45
Coke, Nut and Range	\$9.50
6x2 BRAZIL NUT	\$5.55

Į 10 tonų važmą mokesčiai įskaityti, už 1, 2 ir 3 ton. kiek brangiau

ENRIGHT BROS. COAL CO.

5832-46 S. Damen Ave. Hemlock 0260-1-2

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone CANal 8500.

Subscription Rates:
\$5.00 per year in Canada.
\$8.00 per year outside of Chicago.
\$8.00 per year in Chicago.
5c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 7th 1914 at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Nau-
jienų Bendrovė, 1739 S. Halsted St.,
Chicago, Ill. Telefonas CANal 8500.

Užsakymo kaina:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicago per išsiuntinėjus:	
Vieną kopiją	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c

Jungtinėse Valstijose, ne Chicago, pašto:	
(Atpiginta)	

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvoje ir kitur užsieniuose:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Orderiu kartu su užsakymu

Draugas Hitleris padeda draugui Stalinui

Vokietija oficialiai patvirtino tą faktą, kad ji atsisakė praleisti per savo teritoriją karo lėktuvus, kuriuos Italija siuntė Suomijai. Tai jau antras toks atsitikimas, kad naciai sulaukia italų karo lėktuvus iš Italijos į Suomiją. Sovietų-somui karo pradžioje Italija bandė pasiųsti Suomijon bene 60 lėktuvų, kuriuos somiai buvo užsąkė Italijoje dar prieš karą.

Sitokių būdu rudasis Vokietijos "fiureris" stengiasi padėti savo raudonamjam draugui Kremliuje nugalėti mažiąją respubliką.

Draugas Hitleris padeda draugui Stalinui ir kitais būdais. Jisai grąšina užpulti švediją ir Norvegiją, jeigu anglai ir francuzai nesiliausią per jas siųsti Suomijon ginklus ir amuniciją. Kadangi Suomija savo amunicijos dirbtuvių beveik neturi ir yra priversta pirkti kuone visus karo pabūklus užsieniuose, tai šitos nacių pastangos sulaukys ginklų pristatymą Suomijai stato ją į didelį pavojų.

Bet reikia tikėtis, kad Skandinavijos šalys tų Vokietijos grąšinimų nepaisys. Jeigu Hitleris jas užpuls, tai joms ateis ir pagalba. Anglija ir Francuzija. O jeigu jos neduos ginklų suomiams, tai Maskva užkariautų Suomiją, ir Skandinavijos šalims tuomet gręstų pavojus iš dviejų pusių: iš Rusijos ir Vokietijos.

Deportavimo biliai

Atstovų butas, Washingtone pernai priėmė ištisą eilę įstatymų sumanytų (bilių) apie ateivių nepiliečių deportavimą. Vieną tų bilių jau priėmė dabartinėje sesijoje ir senatas. Tuo būdu, jeigu prezidentas jį pasirašys, tai bilius pataps įstatymu. Einant šituo įstatymu, valdžia bus priversta deportuoti kiekvieną ateivį nepilietį, nuėmę už narkotikų (opio ir t.t.) įstatymo peržengimą arba padėtą įstaigon, kurioje gydo žmones nuo narkotikų vartojimo.

Vyriausios teismas Washingtone pernai padarė sprendimą vienoje byloje, kad nėra pakankamo pagrindo deportuoti ateivį, jeigu pastarasis nebėra komunistų partijos narys tuo laiku, kai jį suima imigracijos vyriausybė. Pasiremdamas šituo teismo sprendimu, darbo departamentas šiomis dienomis panaikino bylą prieš australietį Harry Bridges, kuris buvo kaltinamas priklausymu komunistų partijai, bet kurį specialio tyrinėjimo komisija surado nekaltu. Tačiau Virginijos atstovas Howard W. Smith (demi) dabar įteikė naują bilių kongresui, kuriuo numatoma deportuoti ateivius, jeigu jie bet kuriuo metu, gyvendami Amerikoje, buvo įstoje į komunistų partiją.

Šitas įstatymas jau yra daug aštresnis, negu tas, kurį interpretavo Vyriausios teismas. Ar jįsai buvo priimtas, nežinia; bet reikia pastebėti, kad sentimentas prieš komunistus Amerikoje labai paastrėjo nuo to laiko, kai Maskvos gengsteriai užpuolė Suomiją, o komunistai šitą begėdišką sovietų žygį teisina. Visi mato, kad pas komunistus nėra nė krislo idealizmo, nes jie akiai giria kiekvieną, kad ir blaiviausią, diktatoriškos sovietų valdžios darbą.

Ta pati mizerija — fronte ir namie

Rimto dienraščio "The Christian Science Monitor" korespondentas Elsinkeje (Suomijoje), Edmund Stevens, paduoda turinį pluošto laišku, kuriuos somiai rado pas vieną raudonarmietį, užmuštą Agglajarvi miške.

Tuos laiškus rašė raudonarmiečio žmona, "Marusia", palikusi namie su kūdikiu "Leonia", kuomet jos vyras Efim Pavlovič (žmonos laiškuose jįsai vadinamas "Sima") buvo paimtas į kariuomenę ir išsiųstas į nežinomą jai frontą. Pirmo laiško data — spalio 13 d. Žmona prašo, kad vyras jai parašytų, kur jįsai esąs ir kada jįsai sugrįšias namo, nes jai didelis vargas gyventi, o sunelis Leonia labai pasiilgęs savo tėtės.

Antras laiškas buvo parašytas spalio 21 d. Marusia skundžiasi savo vyrui, kad jį negalinti surasti padoraus uždario. Lapkričio 3 d. jįsai prašo savo "Simą" parašyti jai nors prieš šventes (bolševikų revoliucijos sukaktuves,

lapkričio 7 d.) ir praneša pasiuntusi jam 20 rublių, bet nežinanti, ar jįsai juos gavo, ar ne. Lapkričio 24 d. Marusia rašo, kad paskutinis laiškas, kurį jįsai siuntė, buvo apdraustas. Jame buvo įdėta Leonios fotografija ir 10 rublių. Laiškas buvo pasiųstas į Ostrov, bet sugrižo:

"Apdraustą laišką, kurį siunčiau tau į Ostrovą, įdėdama Leonios paveikslą ir 10 rublių, man tik ką sugrąžino, bet 10 rublių jįsai išėmė."

Neilgia trukus po to, jos "Sima" jau klampojo su kitais panašiais Sovietų Sąjungos vargšais po Suomijos pusnyus, "vaduodamas" Suomijos liaudį. Čia jįsai paguldė savo galvą už beprotišką Stalinio ambiciją. O nelaimingoji Marusia su savo suneliu Leonia, gal but, dar ir šiandien tebelaukia jo pargrįžtant.

Tačiau prieš mirdamas tasai raudonarmietis patyrė, kad tie "draugai", per kurių rankas eina laišukai, skiria mi sovietų kareiviams, apvogę jį ir jo žmoną, išimdami iš apdrausto laiško 10 rublių!

Prastai sekasi raudonarmiečiams karo laukuose; bet, matyt, ne geriau klojasi ir jų šeimoms namie. Visur tie patys diktatūros supuvimo ženklai!

= APŽVALGA =

VARGŠAI

Tarp daugybės priežasčių, kodėl somiai lupa Stalinio "neugalimą" armiją, yra viena tokia:

"Suomijos valdonai karą išprovokavo aršiausiu laiku, kada dar ežerai ir upės nesukausta ledu, o tarpejeriuose pastatyta tvirtumos, minos ir karinės užtvartos."

Taip rašo "Laisvėje" vienas to komitacių organo strategas. Tik tai jįsai nepasako, kam Stalinas ir jo generolai davė šitai "išprovokuojami" ir iki užsals ežerai? Matyt, jie yra pusėtinai žioplai.

"SUKRITKAVO"

Amerikiešiai laikėsi korespondentų ir žinių agentūrų pranešimus apie sovietų-somų karą buvo aprašyta, kaip somiai įvairiose rytinio fronto dalyse sumušė rusus, išblaškydami ištisus jų divizijas ir paimdami tukstančius belaisvių ir daugybę karo medžiagos.

Bet pasirodo, kad tie visi pranešimai tai — "grynas melas". "Vilnis" tātai parodo, kaip ant delno, pasiremdama New Yorko "Times'o" korespondento James'o Aldride'o aprašymais mušių Suomijoje, kurį jįsai pats matė savo akimis. Tas korespondentas pasakoja, kaip jįsai, sugrįžęs iš Mannerheimo tvirtovių stovyklų, pasislėpė už vieno kalno viršūnės "prie tū pale upės, visai arti rusų linijos" ir žiūrėjo. Rusai šaudė iš kanuolių į suomių pozicijas. Svediniai krito po 10—15 kas minutę. Somiai, apsiginklavę šautuvais ir mašininėmis kanuolėmis, laukė, iki rusai šoks juos atakuoti — tuomet somiai, žinoma, būtų juos "pakrapinę" švinu. Bet sovietų kareiviai nelindo į atvirą lauką. Korespondentas sako:

"Atrodė, kad rusai beveik jai svediniais išlyginti keli savo pėstininkams, pirma negu siųsti žmones ir vietą užimti greitai, bet su dideliais žmonių nuostoliais."

Tai ve, girdi, kaip tie mušiai tikrumoje eina. O tuo tarpu sovietų "šmeižikai" rašo, kad somiai bėgtoja slidinėmis ir gauda sustipėjusiu nuo šalčio raudonarmiečius ir juos žudo!

Bet komunistų organas, kuris panaudojo šitą korespondento Aldride'o aprašymą, per akis apgaudinėja savo skaitytojus. Mušys, kurį tas korespondentas matė, ėjo Pietinės Karelijos sąsmaukoje, prie Mannerheimo tvirtovių linijos. Tuo tarpu pranešimai apie tai, kaip somiai miškuose gaudė išblaškytų raudonosios armijos pulkų likučius, liotė visai kitas vietas. Mu-

šieniška išdėsto, kaip Stalinio pakalikai bando pagrįbti komitacių Darbo Partijos šlyriose ir planuoja "užkariauti" partiją ateinančiuose balandžio mėnesio nominacijų balsavimuose.

Prieš susirenkant Valstijos Komitetui, komunistų ir jų "bendrakeleivių" grupė iš 60 žmonių, po Morris'o Watsono vadovybės, buvo suėjusi į atskirą svetainę, o tuo tarpu dvejetas litų bolševikiškų šnipų nuvyko į Valstijos Komiteto posėdį ir pareiškė, kad komitetas neturįs kvoromą. Bet kuomet pirmininkas Antonini' paskelbė, kad "vovorus yra, tai ir stalinai" "vaistas" atėjo į posėdį. Toliau būdu komunistuojančiam gaivalui nepasisekė sutrukdyti Valstijos Komiteto posėdžio įvykinimą.

New Yorko Darbo Partijos rezoliucija nurbdo, kad Rusija, kuri yra daugiau negu 40 sykų didesnė už Suomiją, žiauriai užpuolė taikią, apšviestą ir demokratišką suomių tautą, ne-rėdama sunaikinti jos nepriklausomybę, pavergti Suomijos žmones ir sugriauti jų laisvę ir demokratines įstaigas. Todėl Am. Darbo Partija nutaria —

"išreikšti pilniausią savo užuojautą Suomijos žmonėms jų išbandymo ir susirupinimo valandose, savo pasigėrėjimą pasisekimu, su kuriuo jie iki šiol sugebėjo atmušti užpuolikų ataką, ir viltį, kad pergalės, kurias jie jau yra laimėję mušių laukuose, apsaugos jiems ir jų vaikams laisvę."

Pagaliau, rezoliucija sako, kad Am. Darbo Partija pritaria principu pakeltiems J. V. kongrese sumanymams, kad Amerikiešiai visais galimais būdais padėtų Suomijos žmonėms, nenusižengiant Jungtinių Valstijų neutraliteto politikai, išeiti pergalėtojais šioje kovoje prieš brutališką užpuoliką.

Iš Lietuvos

VILNIUS. — Vilniaus ne tik mieste, bet ir krašte yra labai daug varguomenės, reikalingos pašalpos. Vyr. Komitetas Vilniaus Kraštui Remti tuo tarpu jau yra surinkęs davinius apie pagalbos reikalinguosius švenčionelių apskrityje: pačiuose švenčioneliuose 300, Pabradėje 200, Dukštė 100, Ignalinoje 100, Kaitinčiuose ir Linkmenyse po 50, kitose vietose dar 100, viso 850 šeimų. Skantant šeimą po 4 asmenis, švenčionelių apskr. reikia šelpti apie 3,000 žmonių arba per 6 nuosimčius visų apskrities gyventojų. Pašalpos reikalingas šeimas sudaro: našlės su mažais vaikais, ligoti ir nedarbingi tėvai su mažais vaikais, luosai, palięgi, seniai ir senės, šeimos buvusių lenkų karių, dingusių be žinios arba grįžusių sužeistų, buv. amerikų šeimų, palikusios be maitintojų. Iš kai kurių vietų pašalpy šaukiasi ištisi kaimai, kurių milžiniška gyventojų masė yra bežemiškai arba mažžemiškai.

Gruodžio 6 d. Vilniuje suvažiuoja Žemės ūkio ministerijos pareigūnai, nustatyti Vilkų krašto žemės ūkio pertvarkymo planus. Dalyvauja Vilniaus krašto agronomai ir ekonomistai, lietuviški organizacijų atstovai. Svarbiausia suvažiavimo tema bus žemės reformos klausimas.

SVENTOJI. — Būtiniais ukimais sumetimais nusistatytą šventosios uostų pagilinti iki 14 metrų, kad į uostą galėtų įplaukti ir didieji jūriniai laivai. Gilinimo darbas perka ma didelę žemėmę, kuri galėtų kasti juos dugną iki 11 metrų ir iškasti apie 200 kubinių metrų juos grunto. Be to perkamas vienas tvirtas vilkikas ir 3 šalandos iškastoms žemėms šalin pagabenti.

Pirmą kartą rusams okupavus Vilnių 1655 m.

1. Okupacijos išvakarės.

Lietuvos — Lenkijos respublika XVII a. viduryje gyvenė labai sunkius laikus. Dvi didelės ir galingos to laiko šiaurės — rytų Europos valstybės — Švedija ir Maskva — ėmė varžytis dėl jos žemių. Tų varžytynių priežastis buvo dvi: iš vienos pusės, išskilo staiga ukrainiečių (tuo laiku kazokų) klausimas, kurių etnonas Bagdonas Chmielnickis išėjo su savo separatistiniiais planais ir ėmė gravituoti į Maskvą, iš antros, švedų karalius Karolis X Gustavas, Vazų dinastijos jaunėsnysis ainis, užėmęs Švedijos sostą ir susidūręs su Jono Kazimiero pretenzijomis ryžosi sutraukti tas pretenzijas. 1653 m. gale Maskvos caras Aleksiejus atsiuntė savo delegaciją pas ukrainiečių etmoną ir pasisilė visą Ukrainą paimti į savo globą. 1654 m. Perejeslavo taika caras gavo teisinį titulą vadinti save "didžiosios ir mažosios Rusijos valdovu". To laiko supratimu "mažoji Rusija" apėmė ne tik šių dienų Ukrainą, bet ir Baltgudiją. Slapta Maskvos vyriausybė norėjo į Lietuvą, ir šiuo metu caras ne vieną kartą vadinau taip pat ir Lietuvos valdovu. Kai kurių to meto švedų veikėjų liudijimu Maskva turėjusi dar didesnių planų: ji siekusi užvaldyti Baltijos pajūrį ir galvojusi ateiti net iki Karaliaučiaus. O šie paskutiniai užsimojimai smarkiai knietėjo Karoliui Gustavui, susirupinusiui išlaikyti savo rankose viešpatavimą Baltijos juroje, kurį taip ryškiai buvo iškeles kiek anksčiau Gustavas Adolfas. Maskvos kariuomenė vis toliau žengiant į Lietuvos sritis (1654 m. gegužės m. ji užėmė Smolenską), švedija tų žygį sekė vis su didesniu susidomėjimu. Geriausia buvo su Maskva susitarti gražiuoju ir dėl to švedija, matydama gintis nesugebančią Lietuvą — Lenkiją, pasiuntė savo delegaciją į Maskvą tartis dėl Respublikos pasidalinimo tarp švedijos ir Maskvos.

Respublika tų visų įvykių nebuvo pasiruošusi sutikti. Kiekvieno apdairesnio jos politiko veide šmėkčiojo mirties pavojus. Tačiau praraja tarp karaliaus ir visuomenės, nesutariamai tarp Lietuvos ir Lenkijos, militarinė dezorganizacija, ginčai tarp atskirų veikėjų nebuvo palankios sąlygos įvykius pasitikti. Pavojaus akivaizdoje kaltininko ieškota ar tai neįsimintojėje dvaro politikoje, ar, apylamai išgyvusioje valstybės santvarkoje. Labai blogą įspūdį visuomenėje buvo padaręs 1652 m. Čičinskio elgesys seime. Vilniaus vaivada J. Radvilas kalbėjo apie "tos vargšės valstybės ultimativą", o lauko etmonas V. Gosiauskas apie "blogą Respublikos valdymą". Kaip ir kiekvieno karo metu, trynimasis tarp Lietuvos ir Lenkijos tuojau paastrėjo, nes vienas pagrindinių Liublino sąjungos straipsnių — padėti vieni kitai consilio et auxilio (patarimai ir pagalba) — šiuo momentu pakibo ore. Lenkija pati nebeatsigynė nuo švedų; jos vaiva dystės viena po kitos pereidinėjo į švedų rankas. Lietuva su šio kovoti pati viena ir su švedais ir su Maskva. Blogiausia, kad nebuvo sutarimo nei vienos nei kitos valstybės viduje. Lietuvoje buvo galima išskirti bent tris stambias tendencijas, arba "partijas": viena, su J. Radvila priešakyje, vedė gana ryškia antilenkišką politiką, galvodama gelbėti Lietuvą net nutraukiant tradicinę sąjungą su

Lenkija. Ji rėmėsi švedų pagalba, ir siekė su jais susitarimo. Kita, su V. Gosiausku, labiau būvė linkusi palikti draugę su Lenkija, bet būtinai reikėjo susitarti su vienu iš priešių, greičiausiai su Maskva. Trečia, su Vitebsko vaiv. P. Sapiega, buvo, galima sakyti, konservatorių partija, deklaruojanti visiška pasitikėjimą karaliui ir karalienei ir pasiryžusį kovoti su visais Respublikos priešais. Tarp tų partijų buvo ne tik programinio nesutarimo, bet dar daugiau asmeninio. Gražų pavyzdį paduoda vienas kronikininkas. Į švedų pastangas prikalbėti P. Sapiegą paremti J. Radvilą, šis atšovęs: "Kur'oje partijoje yra Radvilas, ten manęs buti negali". Kiekviena tokia partija rėmėsi nemažu skaičiumi žemesniosios bajorijos ir tam tikrais žemes plotais. J. Radvilas daugiausia pritarimo rado etnografinėje Lietuvoje, nes be ko kito jo ir dvarai buvo čia išnarstyti. Savo kadruose toji partija turėjo ir didžiausius Lietuvos reformatų sluoksnius; ją su švedais siejo ir bendras tikėjimas. Kad ji buvo gana skaitlinga, rodo ir vienos sutarties su švedais parašai, kurių buvo per tukstantį. Iki 1655 m. pabaigos mažiausiai populiaru buvo konservatorių partija, nes kaip vaizdžiai išsireikšė Maskvos bajorai pasiūstai Gosiausko delegacijai, negalima iš karto kovoti su trimis priešais: Švedija, Maskva ir Chmielnickiu. Be to, karaliaus autoritetas iš viso buvo smarkiai nuvažiuęs.

Tokia pozicija buvo 1655 m. pradžioje. Kada Maskvos kariuomenė vis stumėsi pirmyn, o taip pat ir švedų kariuomenė iš Latvijos ėmė traukti į Lietuvą, toji pozicija dar paprastėjo. Su dideliu realizmu išdėstė ją Lietuvos iždininkas viename savo laiške J. Radvilui: "Nors po netikusio mūsų Respublikos valdymo, rašė jis, visados galėjome manyti, kad neturint jokios jėgos nėra kitos išsigelbėjimo priemonės, kaip pasiduoti vienam iš okupantų, bet dabar iš vienos pusės riečiant ir spaudžiant Maskvą, iš kitos — supant švedų jėgomis, kada ir vienas ir kitas per savo pasiuntinius daugiau verčia, negu mągina pasiduoti, o iš karaliaus ne tik nesant jokios išsigelbėjimo vilties; bet net neturint jokių žinių, jeigu neskaityti skelbiančias apie karunos (taip buvo vadinama Lenkija) žlugimą, turime sutikti su palankesne sutartimi ir priimti švelnesnes sąlygas, kuriomis katalikų tikėjimas su bažnyčiomis ir jų teisėmis, o taip pat gyvybė ir įgimtoji laisvė būtų apsaugotos, ne be vilties sugrąžinti seną tvarką, kaip matyti iš sutarties akto, kurį ir Tamsta sutikusi pasirašyti, pasitaręs su katalikų sluoksniais, nes mane su ja sutikti verčia po viso kito, dievaž, dar ir garbė". Šitai objektiviai išdėstyti padėti galėjo tik žmogus, gyvenęs pačiame įvykių sukuryje. Tokiu buvo V. Gosiauskas, tokiu buvo ir J. Radvilas.

(Bus daugiau)

Lenkai Rytprisiuos pasistatė pylimą

KLAIPEDA. — Pamaryje, palei Skilvytės upę, kairiojo Kranto miestelio pusėj, šiomis dienomis buvo baigtas statyti didžiulis pylimas, kuris apsaugos plačius žemes plotus nuo potvynių. Tą pylimą pastatė lenkų belaisviai. Ten pat statomas ir kitas didelis pylimas.

Iš Pietų Amerikos

J. J. Lazdauskas

Urugvajaus lietuvių gyvenimo nuotrupos

(Musų specialaus korespondento Urugvajuje)

(Tęsinys)

"Momentas" rašo, kad:

DRAUGAI, TAIP NEPRIVALOME PROTAUTI!

Montevideo. — Daugelis Ispanijai šelpiti Kom. drg. šian dien mano, kad jau yra nereikalingi panašios rūšies Komitetai, nes sako, jog Ispanijos revoliucija pasibaigė. Tarpautinė Brigada išbėgo į Prancūziją ir kitas valstybes, o kurie pasiliko Ispanijoje, visi slapstosi miškuose. Tad jiems ir nėra reikalinga pagalba.

Draugai! — Panašiai protaudami, arba drįsdami kalbėti, padarytume didžiausią prasižengimą. Vieton silpninti šios srities veikimą, dar labiau privaldytume jį sustiprinti, — kaip šelpimo Komitetus, taip klubus, sukelimui didesnės pagalbos visiems tiems, kurie su ginklu rankoje kovojo už Ispanijos ir pasaulio demokratijos atsteigimą. Turime neužmiršti kokias perneša kančias Prancūzijos koncentraciniuose lageriuose visi exkovotojai, kurių skaičiuje randasi taipgi daug mūsų tautiečių ir invalidai, kuriems reikalinga pagalba visą jų gyvenimą.

Todėl visi tie, kurie mylime tiesos žodį ir demokratiją, privalome sulgy išgalės remti ir gelbėti visus tuos, kurie kovojo prieš fašizmą.

Antanas.

KARO ATGARSAI

Montevideo. — Prasidėjus vokiečių — lenkų, anglų prancūzų karas labai sujaudino Urugvajaus visuomenę. Žmonės apstoję dienraščių redakcijas laukia naujų žinių iš karo fronto, laukia net iki vidurnakčio. Kas turi radio, tas tuo pačiu tikslu vakarieniauja kambaryje. Visi perimaulya rytojaus diena, visi

norė, kad karas baigtųsi kuo greičiausiai, kaip kriminališkas veiksnys visame kame: žudb žmones, naikina turtą, kultūrą, dorovę ir stumia žmoniją į bado, ašarų ir visokių ligų okeaną.

Tenka pastebėti, kad Urugvajaus visuomenėje yra jaučiamas didelis pasipiktinimas vokiečių fašizmu, bet nei kiek nemažesnis ir anglų konservatizmui su Čemberleinu prysakyje, nes anglų monarchistai visais laikais buvo "peklos nedėguliai" visame pasaulyje. Tvirtinama, kad Lenkija esanti Anglijos suktos diplomatijos aukas.

Momento reporteris.

SVARBU STREIKĄ LAIMETI BET DAR SVARBIAU IŠLAIKYTI

Montevideo. — Per paskutinių keturių metų laikotarpį, Urugvajuje įvyko daug darbininkų streikų, kurių didesnę pusę laimėjo darbininkai. Bet ne visos statybos įmonės ir dirbtuvės sugebėjo išlaikyti tą, kas buvo laimėta.

Kada mes darbininkai buvome priversti pačių darbdavių, kovoti už geresnes sąlygas ir didesni uždarbi, ir kada visi vieningai laikėmės streiko metu, tuomet darbdaviai pasirašė su mūsų sindikatais sutartis, pasižadėdami išpildyti visus mūsų reikalavimus. Daugiau nieko netruko, tik laikyti vienybės išlaikyti streikų kovos už kariavimus, bet taip neatsitiko.

Kodėl draugai, mes nesilaikome mūsų laimėjimų? Dejavimais ir indiferentiškumu nieko nelaimėsime. Todėl turime reikalauti iš darbdavių sutarčių pildymo, priešingu atveju atsakyti streiku už jų nepildymą.

Antanas.

SKUNDZIASI NEDARBU

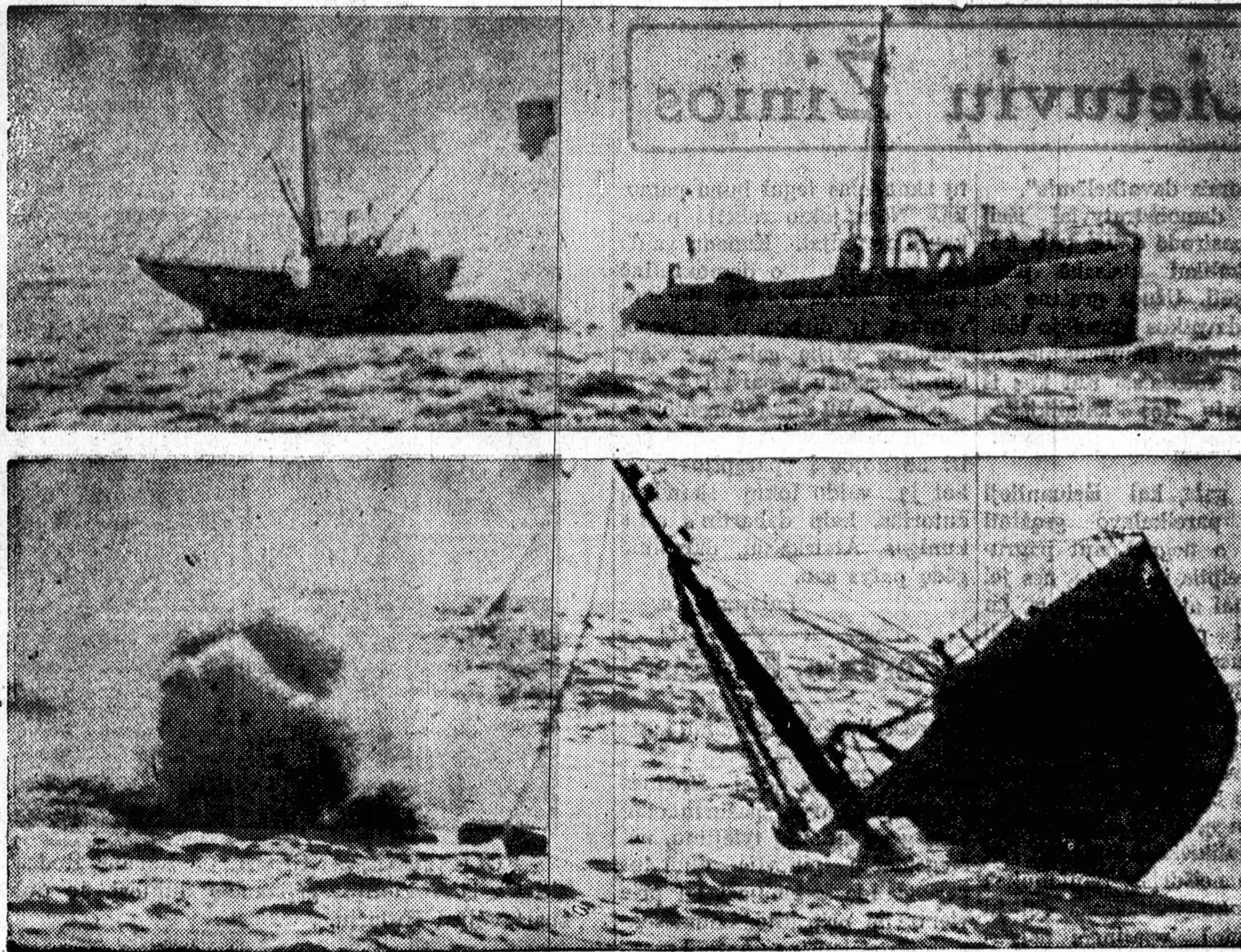
Montevideo. — Dirbantieji frigorifikuose darbininkai nusiskundžia nedarbu. Skerdyklių darbas yra labai apmirus. Kai kurių skyrų darbininkai dirba tik dvi, tris dienas į savaitę ir beidrai jaučiamas didelis apmirus.

PABRANGO PRAGYVENIMAS

Montevideo. — Prasidėjus Europoje karui pabrango pragyvenimas, bet darbininkų uždarbis pasiliko tas pats. Taigi gyvenimo sąlygos pasunkėjo.

VYKĖS SATYROS ŽURNALAS

Montevideo. — Savaitinis satyros žurnalas "La Linea Maginot", tai sūfianiai redaguojamas, pažangus žurnalas. Savo puslapiuose perkosią per aštrios kritikos koštuvą Urugvajaus ir kitų kraštų politikus. Paskutiniame savo numeryje talpina einantį į pokilį Čemberlainą su žmona, kuri nešasi gėlių buketą ir apabi-

Vokiečiai sakosi sunaikinę anglų laivą kažkur šiaurų jūroje. Viršų vaizduojamas laivo išsprogdinimas

je deda tokią pastabą: "Nors ir be lietsargio, bet visviena taikus".

Kitame puslapyje vėl deda siekiančius bučiuoti Hitlerį su Stalinu ir apačioje pažymi: "meilė dėl reikalų".

Vėl toliau pastebi, kad buvusio Urugvajaus prezidento G. Terros organas "El Pueblo" pasiklydęs rašydamas, kad Prancūzijos atst. Urugvajuje ir L. A. Herrera tuo pačiu laiku atsilankydami jo redakcijoje, parodė visišką savo minčių solidarumą, bet Prancūzijos atstovas Mr. Gentil atstovauja demokratinei Prancūzijai, tuo tarpu kai L. A. Herrera varas hitlerišką propagandą ir esąs net šios srovės vadas Urugvajuje. Galimas daiktas, sako minėtas žurnalas, kad Prancūzijos atstovas tokį nemalonų sugretinimą reikalauja atšaukti, o jei to ir nepadarys, tai tik dėl diplomatinio sumetimų.

Senasis Lietuvos ministeris su savo sekretoriu prisitūdė Pietų Amerikos lietuvių spaudei šitokio turinio laiškelį, kaip atsiveiklinimą:

"Jau atsiširdami su Pietų Amerikos žemyno krantais, prašome priimti mūsų gilią padėkos žodį visiems, kurie mums pareiškė tiek gražių jausmų ir linkėjimų per mums suruoštas išleistas. Taipgi dėkojame ir tiems, kurie negalėdami dalyvauti išleistuvėse, su mumis atsišveikino atskirai žodžiu bei laišku.

"Tą mums parodytą lietuvių gyvenančių Argentinoje, Urugvajuje, Sao Paulo ir Rio de Janeiro sirdingumą mes jautriai priimame ir labai giliai įvertiname.

"Linkime visiems to ko mes visuomet gėdėme, bu tent, geresnio tarpusavio susipratimo bei sugyvenimo tam, kad tampriai suglaudus jėgas būtų lengviau kovoti su nutautėjimu ir nutylimu nuo savo Tėvynės Lietuvos. Be to, visiems linkime geros sveikatos ir ištvermės kasdieninėje kovoje už geresnį bei šviesesnį rytojų, nors ir vašingoje, bet vis dėlto svetimoje šalyje.

J. Aukštublis
B. Blaveščionas."

KETURI METAI

Spalio mėnesio 22 dieną, Urugvajaus lietuvių laikraštis "DARBAS" susilaukė ketvirtas savo gyvavimo metų sukaktuvės.

"Darbo" metinė prenumerata

1 doleris. Adresas: "Casilla de Correo 865, Montevideo, R. O. U.

"Darbas" yra dabartinės Sovietų Rusijos politinės santvarkos šalininkas, bet ne visuomet pataliko kaip reikiant. Kada Molotovas savo ilgajame diskurse buvo pasakęs, kad Sov. Rusija nesikiš į Baltijos valstybių vidaus santvarkas, tai "Darbas" tik ką buvo rašęs, jog Komunistų Partija Lietuvoje jau legali, kad Vilnių užėmus Rusijai, Kaunas taip pat pereis į Rusijos žinion, kur rasis tikroji Lietuvos sostinė...

Kai kurie darbiečiai rašo vadodamiesi savo instinktu, o ne Molotovo ar Stalino diskursais, todėl "Darbas" ir tenka laikyti ne pilnai komunistiniu, bet šiaip sau spėjiojimų laikraščiu.

Montevideo, Urugvaj.

(GALAS)

Iš Lietuvos

VILNIUS. — Vilniaus krašte perimta valstybės žinion apie 200 tukstančių lia. miškų, kas sudaro 34 nuoš. viso atgautojo žemės ploto. Vilniaus srities valst. miškų ūkiui tvarkyti įsteigtos 12 urėdijų su 12 urėdų, 66 girininkais ir 350 eguliais. Miškų Vilniaus srityje rasta iškiršta daugiau, nei metinė kirtimų norma. Vienas Vilniaus miestas per metus suvartoja apie 500 tukstančių erdmeterių malkų (Kaunas per metus suvartoja apie 300 tukstančių). Vilnių iš Alytaus perkelta miškininkystės mokykla.

KAUNAS. — Vytauto Didžiojo Muziejus, mūsų kariuomenės ir tautos dvasios šaltinis, gavo įsakymą įminti visų priemonių, kuriomis galima būtų užtikrinti Gedimino kalnų ir Vytauto Didžiojo palikų apsaugą ir tinkamą jiems pagarbą, o taip pat nustatyti Gedimino kalnų vėliavos pakėlimo ir nuleidimo tvarką. Sprendžiant su tuo, kaip tirama, bus įamžinama Lietuvos sostinėje ir Amerikos lietuvių 1922 metais aukotasis Laisvės Varpas, kurs 1922 m. Vasario 16 d. pirmą kartą suaidėjo žodžiais "O skambink per amžius vaikams Lietuvos, kad laisvės nevertas, kas negina jos". Tuomet laikinojo Lietuvos sostinės, Kauno, pirmasis tuo Varpu skambino Petras Vileišis ir vienas karo invalidas, ir nuo to laiko kiekvieną iškilmingu tautai momentu Laisvės Varpo aidai sveikina laisvąją Lietuvą ir jos vaikus visame

pasaulyje. "Brangūs mūsų broliai amerikiečiai", tuomet rašė krašto apsaugos ministeris padėkos laiške amerikiečiams lietuviams, "jūsų aukomis Lietuva Laisvės Varpas iki neįsivirtins Gedimino kalne Vilniuje, laikinai patalpintas Karo Muziejaus bokšte Kaune. Ačiū už daug reikšmingą dovana. Laisvės Varpas bus aktyvas ženklas jūsų ir mūsų vienybės". Taigi, neužilgo išsipildys amerikiečių lietuvių troškimas ir tikimasi, kad jau Vasario 16 d. Laisvės Varpas suskambės Gedimino kalne.

VILNIUS. — Į švietimo ministerijos suorganizuotus lietuvių kalbos kursus pirmomis dienomis jau įsirašė per 2,500 asmenų.

Vilniuje įsiregistravo apie 400 Vilniuje ir srityje veikusiu draugijų, klubų ir kt. visuomeninių organizacijų. Jų tolimesnis veikimas priklausys nuo to, kiek jos atlaikys Lietuvos atatinamus įstatymus.

Naujojo Vilniuje jau pradėjo veikti popieriaus fabrikas, kurs gamina laikraštinių ir vyntojamųjų popierių.

Duodam Paskolas ant Pirmų Morgičių

Chicagoje ir Apie linkėse, Lengvais Išmokėjimais; pirkimui, pataisymui ir statymui naujų namų.

MOKAME 3 1/2%

Dividentų už padėtus pinigus

Kiekvieno asmens taupiniai yra apdrausti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Corporation, Washington, D. C.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES Į

2202 W. Cermak Rd. Chicago, Ill.
Telephone Canal 8887 Beti J. Kazanaukas, Secretary

RASTINĖS VALANDOS: Kasdien, nuo 9 ryto iki 5 v. v.
Ketverge nuo 9 ryto iki 7 v. v.
Seredoj nuo 9 ryto iki 12 dienų

Karas Europoje

Jei norite žinoti apie Karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite "Naujienas".

"Naujienos" yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite "Naujienas" šandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chicago), \$5.00; Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Orderį ar čekį siųskite:

"NAUJIENOS"

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS

Suspažinimui kopiją pasiųsime greitai.

Remkite Lietuvišką
Zydą.
Nathan Kantor
MUTUAL PRISON
CO. — Wholesale
4707 S. Halsted St.
Tel. Boulevard 0014

Victor Bagdonas

LOCAL & LONG DISTANCE
MOVING

Perkraustom formičius, pianus ir visokius rakandus bei storus. Vežam į farmas ir kitus miestus. Zema kaina. Musų Darbas garantuotas. Taipgi pristatom anglis į visas miesto dalis.

3406 So. Halsted St.
Skaikit Tel. YARDS 3406

FOTOGRAFAS

CONRAD

FOTOGRAFAS

Studija įrengta pirmos rūšies su moderniais užtikimais ir Hollywood tviesomis. Darbas garantuotas.

420 W. 63rd St.
Tel. ENG. 5883-5840

Sophie Barcus

RYTINE RADIO
VALANDA

— Iš stoties —

W.G.E.S.

Kasdien nuo 9:30 v. ryto iki 9:15 vakaro.

Registruojama vilniaus, lietuvių ir kitų tautų praeitimi.

NAUJIENŲ Kalendorius 1940

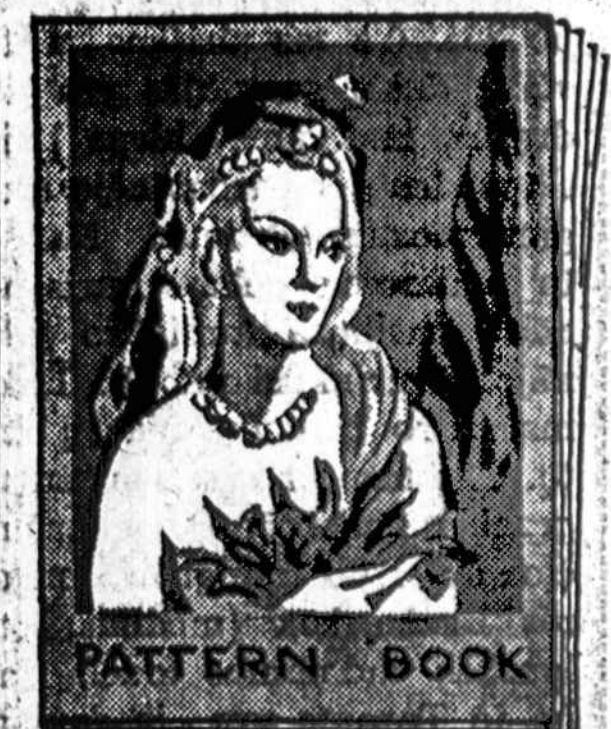
METAMS.

NAUJIENOS išleido gražų, paveiksluotą kalendorių 1940 metams. Kiekvienas mėnuo turi po atskirą paveikslą. Paveikslai yra iš Lietuvos ir Vilniaus krašto.

Kas užsirašys "Naujienas" — gaus kalendorių nemokamai. Paskirai kopija — 10c.

NAUJIENOS
1739 SO. HALSTED ST.
Chicago, Illinois

NAUJA MADŲ KNYGA

KAINA 10 CENTŲ

Tik ką gavome naują madų knygą, kurią galite gauti pas mus. Siųskite savo orderius:

NAUJIENOS
1739 S. Halsted St.
Chicago, Ill.

Vardas _____
Adresas _____
Miestas _____
Valstybė _____

COAL

EGG	\$6.00
NUT	\$6.00
BIG LUMP	\$6.00
MINE RUN	\$5.75
SCREENINGS	\$5.00

PIRKIT DABAR! — ŠAUKITE DIENA IR NAKTĮ. Pristatymas Mieste ir Priemiesčiuose.
Tel. ARDMORE 6975

Kovo 31
IVYKS
NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS
SOKOLU SVETAINIJE
2343 SO. KEDZIE AVE.

KLAUSYKIME ŠALTIMIERO RYTMETINIŲ
LIETUVISKŲ RADIO PROGRAMŲ 10:00 VAL. RYTO 1430 KC. 15 STOTIES
W.H.I.P.

Kanados Lietuvių Žinios

Toronto, Ont.

Kaip Toronto lietuviai katalikai ir jų "ganytojas" airišs kunigas pasitiko ir laukė Naujų metų?

Kaip visur, taip ir čia Toronto lietuviai žengia progreso ir kultūros keliu. Tačiau yra saujelė, ir tikrai maža saujelė Toronto lietuvių, daugumoje senesnės kartos, vienas kitas jaunuolis, kurie laikosi įsikibę airio kunigo. Jie čia turi bažnytelę, porą pagalbinų popierinių draugijėlių ir tėvelį dvasišką. Katalikų skaičius taip susitraukė, kad bažnytinė vyriausybė tiems mūsų lietuviams katalikams neduoda net lietuviško kunigo. Atsiuntė iš kažin kur niekam nežinomą, lietuvių kalbos nemokantį airišką kunigą. Neturėjimas lietuvių katalikų kunigo parodo Toronto lietuvių katalikų menkumą. Airiškas kunigėlis, turėdamas gilių fašistinių ypatybių, manė lietuviškomis priemonėmis, grąšinimais suvaryti visus Toronto lietuvius į parapiją. Kad grąšinimai nešty tiesioginių rezultatų, tai jis griebėsi ir savotiško teroro: sakoma, kad dėl jo malonės lietuvis Burdauskas liko komunistu apšauktas ir darbo neteko. Tačiau tos priemonės neišgąsdino lietuvių. Gal vienas kitas ir pabugo, bet didžiuliu tik pasipiktino tokiais darbais.

Kiekvienas, be to, pažangus Toronto lietuvis yra dušij ganytojo sendavatkų įtrauktas į keršto knygą ir laukia inkvizicijos.

Naujų metų išvakarės

Naujų metų visi laukia. Nuo tos dienos baigiasi senieji metai ir prasideda nauji. Koznas norime geresnių Naujų metų, todėl laukiame ir einame jų sukirti. Siemet Naujų metų sutikimo vakarą rengė Toronto katalikai. Tolerancijos dėliai pažangiosios organizacijos kito tos rūšies vakaro nerengė.

I tą sutiktuvų vakarą buvo kviečiami visi Toronto lietuviai atsilankyti ir pasitikti Naujus metus. Nesant kitų parengimų, pirmą kartą Toronto lietuvių istorijoje susirinko daug žmonių. Buvo šimtas, o gal dar ir su keliais. Po bažnyčia sklepas tiek vietioldi dar nebuvo matę. Kadangi tamsių katalikų, kaip minėjau, Toronte galima ant pirštų suskaičiuoti, tad daugiausia publikos buvo pažangios. Jos čia buvo daug (šimtas pažangiųjų parengime skaitė nepasisekimu) dar ir dėl to, kad toji publika manė busiant laisvai įžangai, kaip Kanados įstatymai reikalauja. Bet mūsų katalikai nuo kiekvieno lupo po 25c. Čia tas airiškas lietuvių dušij ganytojas yra tiek drąsus, kad tame sklepe įtaisė slapta barą ir pardavinėjo svaiginamuosius gerimus. Mat, iš to padaroma pelno, kuris vis dėlto pasilieka kunigėlio kišenėje. Susirinkusi publika linksmo šoko ir laukė Naujų metų. Tuo tarpu bažnyčios "šulai" gerokai įsikaušė. O tie bažnyčios šulai tai kunigūžis, medinis Kazlauskas (medinis Kazlauskas vadinamas todėl, kad be jo Toronte yra ir daugiau padoresnių Kazlauskų), sendavatkė Matiušaitienė ir dar poras. Įsikaušę sugalvojo planą, kad nekatalikus reikia išvaikyti ir dar negrąžinant išvaromiems asmenims sumokėtų už įžangą ir šokių pinigų. Tas brutališkasis ir šlykštusis išvarinėjimas pažangiųjų žmonių pasklido po visą salę ir pasipiktinę daugumas apstojo kunigūžį ir jo pakalikus, kad grąžintų sumokėtus pinigus, pareikšdami: "Gali sau linksminintis su savo

numylėtomis davatkelėmis".

Kada demonstratyviai išeinančių pasirodė daug, tada kunigo pakalikai atsisakė pinigų mokėti. Užuoat grąžinę pinigų, davatkos pradėjo išeinančius kolyti bauriais necenzuotais žodžiais. Kai kas iš išeinančiųjų tos katalikiškos gramatikos perlus grąžino atgal.

Galų gale, kai išeinantieji griežtai pareikalavo grąžinti įžangą, o negrąžinant pagrūmojo kreiptis į policiją, nes jei išvarai, tai atiduok pinigus, tai bijodami policijos (pastaroji galėjo susekti butlegerišką būtinį) daugeliui priversti buvo pinigų grąžinti. Bet kai kuriems negrąžino. Taip dalykams susidėjus, kai kurie karšti katalikai buvo besiruošę, užuoat grąžinę įžangą, išeinančius pavaisinti katalikiška kumščia. Bet vis dėlto neišdriso. Baniuliukas (Baniuliuku vadinamas dėl jo mažo ūgio) ypatingai negrąžiai elgėsi su išeinančiomis moterimis — ne tik keikėsi, bet buvo pasimojęs ir mušė. Bet moterys to nyktuko nenusigando ir paprasč gražiuoju pasitraukti iš akių, nes priešingai jos to peštuko karštį atšaldysiančios.

Po skandalo

Sukėlęs skandalą kunigūžis pabėgo su "mediniu" Kazlausku ir užėmė sargybą pasitiktai policiją, kad ją sugaistinus — kiti slėpė alaus bonkas, nes manė, kad kas iš išėjusių gali pasaukti policiją. Policija neatvyko, nes nekas jos nešaukė. Toronto lietuviai nėra tokie niekšai, kad keršytų savo priešui nekulturingomis skundimo priemonėmis. Bet dušij ganytojas po tos jo sukeltos "vainos" salėje pareiškė, kad c'cikams, laisvamaniams ir dorėnems komunistams atsiųginsias. Įvardijo ir asmenis, kuriuos jis išmesias iš darbo, įskųsdamas juos komunistais esant. Ar ne judošišką darbą? Juda parduodamas gavo 30 grašių už savo mokytoją, bet ką gaus lietuvių bažnyčios kunigas? Juk išmestasis iš darbo vistiek kunigui vergauti neis.

Dabar davatkos turi darbo. Mat, reikia visus bažnyčią nelankančius įtraukti į juodų skundų knygą. Reikia sužinoti, kur eretikai dirba. Buvusiai "Laisvės" skaitytojai ir komunistai Matiušaitienėi yra progos kontestą laimėti. Budama komunistė, turėjo progos žinoti kur progresyviai gyvena ir dirba. Romos laikų inkvizicijos nebėra, bet ją nori atgaivinti katalikų bažnyčia. Ji negali sukurti lauko ant gatvės ir sudeginti laisvamani, bet už tai kunigas ar įtakingas bažnyčios tarnas, melagingai įskundžia fabrike ir atima jam duoną.

Išvados

Iš to, kas įvyko Naujų metų išvakarėse parapijos salėje, visi Toronto ir apylinkėje gyvenant lietuviai, atspalaidoję nuo bažnyčios inkvizicinių varžtų, turėtų atkreipti dėmesį, kaip daugelis kulturingų lietuvių yra pareiškę: nekelti daugiau kojos į parapijos salę, kol toje salėje šeimininkaus dabartinis airis kunigas.

Kam mums laisvos minties žmonėms lankyti parapijos parengimus ir tuo juos remti, kada tuo pačiu mes esame teikiami neapkenčiami ir viešai kunigas graso įskundimais išmesti iš darbo? Ar mes negalime pasilinksinti pažangiųjų organizacijų parengimuose, kur visi atsilankę toleruojami, gerbiami ir mylini? Kur gautas pelnas eina kultūros ir darbo žmonių reikalam, o ne išlaikymui kunigų gospadinų. Šis Naujų Me-

ty skandalas tegul buna pamoka. Nėra jokio reikalo pataikauti parapijai. Kanadą vadiname parapija, o demokratinė žmonių rinkta valdžia. Budami vieningi ir dirbdami tolimesnį kultūros darbą galėsime visokių donosėlių nepaisyti.

Nuo Naujų Metų Toronto pažangiųjų lietuvių šukis turi būti: nė kojos į parapijos salę, kol ją valdo tokių skandalų autorius, kaip dabartinis airis kunigas. Atvirkščiai, darysime gėdą patys sau.

Laisvamanis.

Toronto, Kanada

Bereikalingi užsipuldinėj mai

Tas visiems gerai žinomas pasirašęs narys, pasinaudodamas gerų žmonių tylėjimu, nemėgstančių ginčytis nuolatos per spaudą kabinėjasi tai prie vieno, tai prie kito, numesdamas šlykščiausius komplimentus tam asmeniui. Ar nebutų geriau, jei tamsta prieš pradėdamas rašyti apie Susivienijimo susirinkimą paimtum įstatų knygėlę ir pasiskaitytum. Ten sakoma, kad kiekvienas narys privalo saugoti ne vien Susivienijimą, bet ir narius nuo pažeminimo. Be to, ginčus galima vietoj išspręsti.

Kaip tamstai negėda išmetinėti nusistatymą prieš socialistus. Argi praėjo nors vienas parengimas, jei nebutų tamstos taip iškoliotas visokių baidis neprisdėjusių? Neseniai tam pačiam Kanados skyriuje buvo pažymėtos net pavardės, kad ne tik padėjo išpildyti programą, bet ir bilietus pirkė, kad parčmus.

Tamsta mestum kabinėsis prie visų, bet intum rimtai pagaltotum, ar verta? Ar tai atneša Susivienijimui naudą? Ne. Tamsta kenki ir dar mūsų visų mylimoms Naujienoms. Daugelis žmonių numetą kaltę Naujienoms, kam jos talpina. Tamsta, pasinaudodamas pasitikėjimu Naujienose, imi įžeidinėti jų rėmėjus.

Kas link poniūčių, kurias taip pašėliančiai mini, tai turėti tiek pasakyti, kad jom visai nesvarbu kaip tamsta pavadinasi, bet, rodos, prisimeni mūsų gerbiamo prezidento p. Bagociaus žodžius, kad visi mes broliai ir sesutės turime vadintis Susivienijime.

Toji ponystė tinka daugiau tamstai, nes dar taip neseniai siekė tos garbės, nemažai skriausdamas ir taip vargingą savo gyvenimą.

Iš susirinkimo, jei išeinu kartais neužsibaigus, ir tai tamsta turėjai pasakyti, kad tai susisarmatinus išbėgo. Jei nori žinoti, tai išėjau nepakęsdama bereikalingų ginčų, — tai ne taip baisu. Iš Lietuvos bėgti tamstai buvo bauriau, ar ne tiesa?

Aš nuo savęs patarčiau palikti ramybę buvusius savo artimųs žmones, nes kitaip busiu priversta pasakyti tamstai daug nemalonių teisybės. Be to, ir tiems, kurie mėgina lengvą gyvenimą daryti iš pletkų.

K-nė.

Karo žemėlapias

Naujienose galite gauti spalvotą Europos žemėlapi su pažymėjimais visų didesnių miestų, pagal kurį galėsite sekti visus karo veiksmus.

Antroje žemėlapių pusėje yra pasaulio kraštų ir salų sąrašas, su pažymėjimais jų didumo ir gyventojų skaičius. Kaina 15c.

Garsinkitės "N-nose"

FOLKSTONE, ANGLIJA. — Lordas Redesdale pasitinka iš Vokietijos grįžtančią dukterį. Jo duktė buvo susizavėjusi Hitleriu.

Naujienų Kontesto Eiga

Kontestui Pasibaigus

(Tęsinys)

"Naujienų" Jubiliejinis kontestas jau užsibaigė. Turėu prisipažinti, kad konteste aš dalyvavau dar pirmą sykį. Šis kontestas man buvo gyvenimo mokykla. Man teko pergyventi daug patyrimų. Svarbiausia aš pilnai ir aiškiai pažinau savo tikrus draugus, ir ačiū mano draugų nuosirdumui, aš išlaikiau 2-trą vietą. Kaip matėte iš paskutinio paskelbimo, aš surinkau 143,570 balsų. Gaila, kad savo paskirtos kvotos negalėjau išpildyti. Man dar truko 16,430 balsų. Kitaip sakant, neužbaigiau 6-o laipsnio, kuris reikalauja 160,000 balsų.

Well, atsižvelgiant į realybę, aš su savo pasekmėmis esu pilnai patenkintas. Konteste dalyvavo 59 kontestantai. Kai kurie iš jų turėjo daug pagalbininkų gavimui balsų, bet mane pralenkė vis tiek nepasisekė. Drg. J. A. Šinkus pralenkė aš niekada ir nesitikiu, nors sykį ir labai arti buvau prisivijęs. Mano ambicijos nusistatymas buvo atsilaukti prieš tuos kontestantus, kurie taip energingai ir sekmingai šuoliavo pirmyn. Aš 2-trą vietą išlaikiau ir savo rėmėjų nuosvyliu už ką jiems visada busiu dėkingas. Neturėdamas draugų ir tiek daug nuosirdžių rėmėjų, aš niekada nebūčiau išlaikęs 2-ros vietos. Turėu pabrėžti, kad biznį dariau ne vien tik su senais naujieniečiais. Aš gavau kelias dešimtis naujų skaitytojų, tarp kurių yra daug komunistų ir progresyvių katalikų.

Tad-gi, dar sykį ačiū visiems rėmėjams. Jūs remdami mane prisidėjote prie naudingo kultūrinio darbo. Aš Jumis visus pamatysiu sausio 14-tą d. "Naujienų" Skaitytojų Koncerte, Rubsiuvių svetainėje, 333 So. Ashland ave. Neužmirškite, kad aš jums daviau su kiekvienu pakvitavimu įžangos tikietą. Tas bilietas yra geras ne tik įžangai, bet ir laimėjimui dovanų.

Galiau, lai būnie jums žinoma, kad užsibaigus kontestui aš vistiek dirbsiu prie "Naujienų" kaip agentas.

Todėl, kurie pageidaujate mano patarnavimo, visada kreipkitės pas mane žemiaus pažymėtu antrašu.

Verti Žymėti Naujieniečiai.

Šie naujieniečiai paleido paskutinius šūvius iš sunkiųjų baterijų, kad sustabdytų mane besivejančius kontestantus:

Stanley ir Teresa Warnai, 4157 So. California ave. užlaiko alinę ir mokyklos reikmenų krautuvę. Prakilnus ir populiarus visuomeniečiai. Jie yra "N-nų" skaitytojai nuo pat jų įsteigimo.

Wm. Kriščiūnas, 1014 East 93rd st., yra Šimano Daukanto Dr-jos pirmininkas ir kitų organizacijų narys. Seniaus buvo biznieriūs, bet dabar daro pragyvenimą iš savo sunkaus darbo.

Antanas Tupikaitis (Tupik), 7251 So. Ashland ave., užlaiko puikų taverną. Malonus ir prakilnus naujienietis. Daugiausia varo biznį su svetima taučiais, nes čia lietuvių yra mažai.

Tony ir Anna Lukošiai, Brighton Parko drabužių valytojai, užlaiko savo įstaigą 2555 W. 43rd st. Dr-gė Lukošienė buvo rimtai susirgusi, bet dabar jau baigia pasveikti. Nepamirškite paremti gerą naujienietį.

Frank Butkus, 5923 S. Racine ave., malonaus budo naujienietis. Nors ir prastai žino mi laiku dirba, bet Naujienas vistiek atsinaujino.

Emma Parmalis, 6311 South Greenwood ave., pirmiaus turėdavo įvairius biznius. Dabar ramiai su gyvena apartamente. Emma dar neseniai sugrįžo iš Kanados ir kai kurių žymesnių šiaurinių Amerikos miestų. Netrukus mano važiuoti į Florida.

Steponas Narkis,

4353 S. Talman ave., Chicago, Ill.

NAUJIENŲ SKAITYTOJŲ KONCERTAS

Sausio 14 d. 1940
RUBSIUVIŲ SALEJE
333 So. Ashland Blvd.

GERBIAMI NAUJIENŲ Skaitytojai! Prašomi Pirkinų Belkalis Eiti į tas Krautuves, kurios Skelbiami Naujienose.

MEKSIKOJ

Rašo
DOMINIKAS KURAITIS

(Tęsinys)

III.

Meksikos Miestas turi specialią stadioną bulių kautynėms. Jame neruošia jokių kitų rengimų, kaip tik tai visų ispanų mėgiamas kautynės, kuriose figuruoja buliai, ir juos kovoja "toreadoras".

Stadionas turi vietos 25-iesiems tukstančiams žmonių, yra apvalus ir aptvertas aukšta ir stipria medine tvora. Yra kelios kitos tvoros, iš lauko pusės ir stadiono viduj. Už vienos tokios tvoros slepiasi "karžygis" — "toreadoras" kai bulius ima jį puliti.

Stadionas pertvaros padalintas į dvi lygias dalis. Vienoj pusėj bilietai yra brangesni ir ten susirenka "gražioji" publika. Antra pusė skiriama "darbo klasių". Čia ir bilietai daug pigesni. Paprastai, šita antroji stadiono pusė tiek perpildyta, kad žmonės turi stati stovėti. Čia publika labai nekantri, ir kautynės seka su didžiausiu entuziazmu.

Kautynės paprastai įvyksta sekmadieniais ir prasideda ketvirtą valandą po pietų. Pirmiausia, muzikai lydint arenon išjoja puošniam ispanišku kostiumu pasirėdęs raitelis. Pastui seka du kiti raiteliai — tai bulių kovotojai. Jų arkliai apkloti storais, minkštais divončiais, o "karžygiai" apsiginklavę ilgais, tam tikrai padarytais iešmais, kuriais bulius duria. Paskui dar išeina 6 pėsti, karžygių asistentai, rodos, vadina mi pikadorais, su raudonomis skepetomis ir kardais.

Paradui sukanant apie areną publika garsiai ploja ir šaukia, daujamos konkurencijos. Šį sveikindama toreadorą, einantį patarnavimą "Naujienos" leikovu su pavojingu priešu — kia nemokamai.

buliu. Paradui užsibaigus, raiteliai sujoja už tvoros, o arenoj pasilieka trys pėsti pagalbininkai.

Prasideda Kautynės!

Atsidaro vartai ir arenon įpuola didelis, smarkus bulius. Jis toks smarkus, jog atrodo, kad visas tvoras išvartys ir subadys toreadoro pagalbininkus. Pats toreadoras stovi tarp dviejų tvorų arenos šone. Kai bulius kitame "kovos lauko" galėj, toreadoras išsoka iš tarp tvorio švaistydamas raudoną ckepetą. Kai bulius, pamatęs raudoną spalvą, pradeda bėgti jo pusėn, toreadoras palaukia kol bulius prisitartins ir tada beveik iš po pat jo ragų mikliai pašoka oran ir — tarp tvor. O bulius ragais ir galva vožio taip smarkiai į tvorą, kad visas stadionas sudreba.

Bet tai tik kautynių pradžia. (Bus daugiau)

Naudo kitės "Naujienų" Informacijų Biuru

Teikia žinias apie Parengimus.

Apie porą mėnesių atgal "Naujienos" įsteigė Lietuviškų Parengimų Informacijų Biurą.

Draugijos, Kliubai ir visokios įstaigos prašomos pranešti "Naujienoms" dienas šavo parengimų. Taipgi ir rengėjai, pirmi samdymo svetainių, prašome kreiptis į "Naujienas", kad nesusidurti su kitais parengimais ir išvengti nepageidaujamų konkurencijos. Šį patarnavimą "Naujienos" teikiamos nemokamai.

Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius

DABAR SIUNČIA PINIGUS LIETUVON
(įskaitant Vilniaus kraštą)
TIK TELEGRAMOMIS.

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

Ofisas atidaras kasdien nuo 8 ryto iki 8 vakaro
Sėkmadieniais nuo 9 ryto iki 1 val. po pietų.

Spausdinam

PLAKATUS, BILIETUS
BIZNIO KORTELES
DR-MS ATVIRUKUS
KONSTITUCIJAS IR
DAROME VISOKIUS
SPAUDOS DARBUS

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Tel. Canal 8500

IS LIETUVOS AMERIKON PER KARO SRITIS

J. J. žuko Patyrimai Lietuvoj ir Kelionėj

(Tęsinys)

Reiškia, ir mes, susidūrėm su submarinu.

Užmiršę apie pavojų, kuris visiems grėstų, jeigu tas tamsioj nematomas povandeninis milžinas sumanytų pasiųsti torpedą, išsižioję laukėm kas atsitiks.

Tur būt reikės bėgti iš laivo, pagalvojom, kai pamatėm, kad keli jurininkai pradėjo leisti vandenin vieną mažą gelbėjimo laivelį. Laukėm, kad nuleistų ir kitus, bet nesulaukėm. Vietoj to, ant dēnio išėjo keli laivo įgulos oficeriai, su ryšuliais popierių rankose, išėjo ir nuleistą laivelį, jurininkas atsėdęs prie vairo paleido jo motorą, ir visi pasinėrė nakties tamsumon. Netrukus sužinojome, kad submarino kapitonas įsakė musų "Saturnijos" kapitoniui atsisųti submarinąn vyriausį laivo oficerių su visais dokumentais ir pilnu keleivių sąrašu.

Gerokam laikui praslinkus motorinis laivėlis sugrįžo — bet jau ne vien su išplaukusiais "Saturnijos" oficeriais. Jame buvo keli kiti žmonės. Kai visi išlipo ant dēnio, iš kepuraičių ir raudonų kamuoličių ant jų viršūnių supratom, kad tai Francūzijos jurininkai — reiškia tai buvo Francūzijos submarinas. Su jurininkais atvyko ir perdtinis, gal but submarino kapitonas.

Jie ką tai pasakė musų laivo kapitoniui — ir prasidėjo bėgimas po apatinius "Saturnijos" dēnius, kur buvo kajutės. Netrukus išgirdom viener graudų verkimą, kitur rikimą, vėl kitur piktus žodžius. Ant dēnio pasirodė ikišiol užsidarę kajutės žydai, ir iš jų gestų, balsų buvo matyti, kad kas tai juos labai sutajdino. Už kiek laiko pasirodė ir į kajutes nuėję musų įgulos nariai. Jie nešė valizes, įvairius maišus, o paskui juos sekė keli irgi ryšulius nešę keleiviai. Viso tokių keleivių buvo aštuoni. Vieni matyt giminių ir draugų laive neturėjo. Ejo vieni. Kitus sekė raudančios moteriškos ir apsiavęsios vaikai, kurie žinojo, kad "tėtis turi kur nors išvažiuoti", bet nežinojo, kad gal negreitai juos vėl pamatys. Sodinant tuos aštuonis keleivius laivelin rikimas ir verksmas buvo širdį drėskantis. Kai kurios suimtyjų žmonos, laikė juos apsikabinusios arba įsikibusios į rankas ir šaukė, kad neleis, neleis! Jos šoks į vandenį paskui, jos nori kartu važiuoti ten, kur jie važiuoja, bet jų vieny melsis!

Vyrai bandė jas raminti, glo-

stė, bučiavo vaikus, bet klišmas tęsėsi nemažėdamas. Kai laivelis su tais aštuoniais keleiviais išplaukė submarinąn, jų žmonos ir vaikai, palikę "Saturnijos", užsidarinėjo kajutėse ir jų neapleido beveik iki kelionės galo.

Kaip apėjom iš atvykusių jurininkų išvaizdos, tai tikrai buvo francūzų submarinas. Peržiūrėję "Saturnijos" dokumentus, francūzai pareikalavo jiems išduoti aštuonis keleivius, kurie turėjo Vokietijos pasus. Beveik visi žydai laive buvo Vokietijos gyventojai ir jie turėjo vokiškus pasus, bet jie neturėjo teisės grįžti atgal Vokietijon. Bet tie aštuoni keleiviai turėjo pilnateisius vokiškus pasus, su privilegija sugrįžti. Gal jie buvo nekalti, paprasti piliečiai, važiavoja Amerikon apsigyventi, bet gal jie buvo šnipai, provokatoriai, nacių agentai. Negalėjom pasakyti. Jie pasirodė įtartinai francūzams ir juos nuėmė nuo "Saturnijos". Kaip vėliau sužinojom, submarinas juos nuvežė į Casablancą, Francijos uostą Afrikoje ir ten visus aštuonis uždarė koncentracijos stovykloj. Vienas suimtyjų buvo mokslininkas ir važiuojo užimti profesoriaus vietą Columbia universitete. Jo čia Amerikoje laukė sužieduotinė. Aš pats jam pagelbėjau pasiųsti jai radiogramą, kad vestuvės neįvyks, ji turės palaukti, nes jis užtruko kelionėj... (Bus daugiau)

Sekmingai Vedama Lietuvių Finansinė Įstaiga

Simano Daukanto Bendrovė

Tarpe daugelio lietuvių finansinių įstaigų Chicagoje, randasi SIMANO DAUKANTO FEDERAL SAVINGS and LOAN ASSOCIATION of CHICAGO, 2202 W. Cermak Rd.

Galima sakyti, kad daugelis šios apilinkės lietuvių turi padėję savo sutaupas šioje finansinėje įstaigoje. Gi namų savininkai čionai gauna paskolas ant pirmų morgičių, suprantama, jei jų namai yra verti morgičių.

Simano Daukanto Federal Savings už padėtus pinigų taupymui, moka 3½% dividendų. Ir kiekvieno asmens padėti taupymui pinigai yra apdrausti iki \$5,000.00.

Žodžiu, tai yra lietuvių finansinė įstaiga, kuriai galima pasitikėti. Žmonės šia įstaiga pilnai pasitiki.

Simano Daukanto Federal Savings sekretorium yra J. Ben. J. Kazanauskas. Tai patyrys asmuo šioje biznio šakoje. Jo patarimai visuomet žmonėms yra naudingi.

Lietuviams visuomet verta remti savas įstaigas, nes lietuvių įstaigos yra moderniškai ir tinkamai vedamos ir kostumieriams teikia gerą patarnavimą.

Simano Daukanto Federal Savings and Loan Association of Chicago skelbimas dabar telpa kasdien "Naujienose".

— Antanas Žymontas.

MINNEAPOLIS, MINN. — Gaisrininkai deda pastangas užgesinti degantį viešbutį. Kiek žinoma, tame gaisre žuvo 18 žmonių.

Dėl Užmetimų Dariaus-Girėno Salės Statytojams

Dariaus-Girėno Posto Komandanto žodis

Skaitydamas Naujienas gruodžio 26 dieną užtikau įspūdžius iš L. U. C. spektaklio, įvykusio gruodžio 17, Dariaus-Girėno salėj. Čia noriu trumpai atsakyti į p. Nausėdos užmetimus salei.

Pirmiausia turiu pabrėžti, kad namas nei svetainė dar toli gražu nėra užbaigti. Nebuvo darų, uždangos, tinkamų šviesų ir tinkamų kalbėtojų (loud speakers). Tas sudarė lošėjams nemalonumų, bet jie buvo užganėdinti ir jie žinojo, kad mes viską, kas tik buvo galima, darėme ir jokių špūsų nekrėtėme. Uždanga paaukavo Darius-Girėnas moterų skyrius, bet dirbėjai nepagamino laiku ir neišpildė savo prizo, tai legionierių už tai negalima pakarti.

Statydami namą, legionieriai vartojo akmenis, kad duotų trobesiui memorial išvaizdą, stiklo plytas, kad primintų moderniškumą, "stainless" plieno duris ir priedangas, venetian blindas, marmuro ir terazzo grindis ir laiptus, alyva kurenamą air conditioning sistemą, vėliausias "fluorescent" šviesas, moderniškus stainless steel barus, moderniškus toiletus, plieninius krėslus, modernišką garderobą ir t. t. Iš šių įrengimų galima spėti, kad salė ne "daržinė".

Iš veik dviejų šimtų postų Chicagoj, lietuvių legionieriai pirmi pastatė nuosavą svetainę. Darius-Girėnas Postas susideda iš trejetas šimtų narių, kurių metinis mokestis postui yra tik vienas doleris. Pats postas gyvuoja tik septyni metai. Yra senų didelių ir turtingų organizacijų, bet kagi jos nuveikė ir kokių būdu pakėlė lietuvių vardą? Tik vienas iš dvidešimts norinčių svetainės reikalauja scenos. Na, tai prie ko mes turime laikintis?

Mes turėjome pagyrimų nuo architektų, nuo redaktorių, biznierių, profesionalų ir įvairių kitų inteligentiškų žmonių. Mums gaila, kad p. Nausėda negalėjo prielankiau apie musų namą atsiliepti.

William Sebastian, Commander.

Skelbimai Naujienose duoda naudą dėlto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Radio

SALTIMIERO PROGRAMAI

Nors šventės pasibaigė daugiau kaip savaitę atgal, radio klausytojai kasdien prisimėnia Saltimiero programų leidėjams pluoštą laiškų, kuriuose jie gėrėsi Kalėdoms ir Naujienoms Metams surengtais programais.

Perskaitytus šiuos laiškus matyt, kad klausytojams ypatingai patiko "Sykštuolis Skrudžas", drama suvaidinta Kalėdų proga. Regis, kad šis perstatymas turės būti kasmet atliktas.

Saltimiero programai leidžiami kas rytą, 10 valandą, iš WHIP stoties. Šį rytą išgirsite Juozą Warputą, akordeonistą, ir Kaimiečių Kapeliją. Rytą visą programą išpildys kaimiečių Kapelija.

Matijosiū

Budriko Radio Valanda

Pereitą septintadienį Budriko radio programos, kaip ir visuomet, išėjo labai gerai ir klausytojams buvo smagu jo pasiklausyti. Išpildė jį simfonijos orkestra, solistė dainininkė Ona Juozaitienė, Roselando Moterų Šakar-Makar Choras ir vaidylių grupė, Makalai. Visi savo numerius išpildė labai gerai. Orkestra pagrojo gerą maršą ir Gegutės valcą. Juozaitienė su jausmu padainavo Karvelėli mėlynasis, Janina mano, ir ariją iš operos "Carmen". Šakar-Makar Choras padainavo: Žalių rutų daržely, Ant Nemuno kranto, Aš išėjau į pievutę, Dega žiburėlis ir Nėra laimės. Visos dainelės buvo geros ir buvo gražu jų klausyti. Makalų istorija juo tolyn, tuo darosi įdomesnė.

Kitas Budriko programos bus ketvirtadienį vakare, nuo 7 iki 8 val. vakare, Chicago's laiku iš stoties WHFC, 1420 kil. Bus akordeonų muzika ir gražios lietuvių liaudies dainos. Taipgi bus svarbus asmenų ir draugijų pranešimai, juokai ir svarbesnės pasaulio žinios. Bus įdomu pasiklausyti.

— Radio Mėgėjas.

Kasdien skaitydami "NAUJIENAS" lietuvių iigyja naudingų žinių ir gerų pamokinių.

Mirė Antanas Spakauskis

Palaidotas Tautiškoje Kapinėse

Vakar Lietuvių Tautiškoje kapinėse buvo palaidotas senas chicagietis, Antanas Spakauskis, nuo 540 W. 20th Place.

Velionis pasimirė sausio 6 d., apskričio ligoninėj, po ilgos ligos. Jis paliko žmoną Veroniką, ir du sunus.

Buvo pašarvotas S. M. Skudo koplyčioj, 718 W. 18th street, iš kur laidotuvis prasidėjo.

Klaidos Atitaisymas

Pereitą savaitę "Naujienų" redakcijai telefonu paskambino asmuo, persistatęs p. "Nortinu", ir pranešė, kad šeštadienį įvyksiančios jo ir northsidietės p. Mitchellienės vestuvės. P. telefoną perskaitė jau parašytą žinutę ir paprašė ją patalpinti laikraštyj.

Minima p-a Mitchellienė praneša, kad ji su joku p. Nortinu neapsivėdė ir nemano apsi-vesti. Redakcijai priduta žinutė apie vestuves šeštadienį buvo prasimanytas.

● 28 metų chicagietis, Andrew C. Staudinger, 3448 N. Damen avenue, prisipažino policijai, kad lapkričio mėnesį jis padėgė aštuonis namus ir garažus savo apylinkėj. Tai darė, kadangi negali pakęsti šiukslių.

Diena Iš Dienos

Šsišmė Leidimus Vedyboms (Chicagoj)

Frank Trupes, 28, su Jeanette Dross, 20

Joseph Mondak, 29, su Rose Gudas, 22

Reikalauja Perskirų

Elizabeth Novak nuo Joseph Novak

Bettie Pukel nuo John Pukel.

NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS

Kovo 31 d., 1940

SOKOLU SALEJE 2343 So. Kedzie Ave.

Ar Senesni Lietuviai Rems Jaunimo "Am. Liet. Dieną"

— Skaitlytojų Balsai —

Eina gandai, kad komitetas Lietuvių Dienos paminėjimui Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių, vasario 4 d., Cicero Stadione, kuris susidaro iš imtinai iš čigimusių ir augusių jaunuolių, negaus prielankios kooperacijos nuo senesnių veikėjų.

Į pirmus kelis susirinkimus visi visuomenės veikėjai buvo kviečiami dalyvauti, bet kadangi senesni veikėjai nekreipė atydos, tad prisėjo komitetas rinkti vien tik iš jaunuomenės.

Yra sakoma, kad kai kurie senesnieji nori suorganizuoti antrą parengimą. Pirmoji komisija sako, kad jų komitetas yra visuomenės komitetas, atidaras visiems. Jei dabar randasi vienas-kitas nepatenkintas žmogus, tegul atsimina užpildinėjimus, kad jaunimas nenori dirbti tautiško darbo ir visuomenės darbo. Dabar, kuomet jaunimas dirba, tegul senesnieji neprimėtinėja ir nekliudo.

Valio! musų lietuvių jauni veikėjai! Daugumas musų senesnių veikėjų su jumis ir jums padėsime vesti tautišką darbą! Senas Veikėjas

Lietuvių Dienos Žinios

Cicero organizacijos nutarė prisidėti prie vasario 4-tos parengimo.

Pereitą savaitę keli Cicero žymesni klubai ir organizacijos savo susirinkimuose nutarė prisidėti prie "Lietuvių Dienos" pagalbos ir parama. Raudonos Rožės Klubas ir Sv. Antano Draugija nutarė iš savo išdų nupirkti pluoštą rezervuotų biilių ir prisidėti prie rengimo su darbininkais ir garsinimais. Girdėta, kad ir kelios kitos organizacijos prižadėjo paimti nuo 5 iki 10 dolerių vertės biilių. Cicero biznieriūs A. Matulį jau atspausdino kelis tuksantčius didelių plakatų (posters), kurie bus išplatinti per visą miestą.

Komitetas kviečia ir kitas draugijas ir organizacijas prisidėti. — Stasys.

SUSIRINKIMAI

BRIDGEPORTO DRAUGYSTES PALAIMINTOS LIETUVOS METINIS narių susirinkimas įvyks sausio 10 d., 8 val. vak. Chic. Lietuvių Auditorijoje. Malonėkite laiku atvykti, yra daug ką patarti ir atsi-vesti naujų narių. —Valdyba.

ROSELANDO LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO metinis narių susirinkimas įvyks sausio 10 d., 7:30 val. vakaro, 10413 So. Michigan Ave. Malonėkite nesivėlinėti, po susirinkimo turėsime šurum-burum. — Sekretorė.

LIETUVIŲ TEATRALISKOS DRAMOS RUTOS narių susirinkimas įvyks sausio 10, 8 val. vakaro, Hollywood svet., 2219 W. 43rd St. Kviečiame atsilankyti ir atsi-vesti naujų narių.

—Dan. J. Smith, koresp.

ZEMAICIŲ KULTūros KLIUBO narių metinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, sausio 11-tą d. 7:30 val. vakaro, Hollywood Inn svetainėje, 2417 W. 43rd St. Kviečiame atvykti skaitlingai. Turime daug svarbių raportų ir tarimų. —Steponas Narkis, Pir.

12 WARDO LIET. DEMOKRATŲ organizacija šaukia svarbų narių susirinkimą sausio 11 d. 8 val. vakaro, 2417 W. 43 St. Hollywood svet. Visi nariai prašomi atsilankyti. Yra daug svarbių reikalų, bus patijos valdybos rinkimas ir perstatymas kandidatų į Ward komitetus. —Valdyba.

Remkite tuos, kurie garsinasi "NAUJIENOSE"

CLASSIFIED ADS.

HELP WANTED—FEMALE Darbininkių Reikia

VIENOS ADATOS operatorių, Blind Stitch hemmerių, pinkerių, patyrusių ir praserių, patyrusių prie medvilnių plaunamų suknelių, section darbas, darbas nuolatini. SMOLER BROS. 2300 Wabansia.

REIKALINGA MERGINA pagalbėti į taverną. 3427 So. Wallace Street.

HELP WANTED—MALE Darbininkių Reikia

REIKALINGAS VACMONAS, negirtuoklis, turintis geras rekomendacijas. 1908 East 73rd St.

REIKALINGAS GERAS VYRAS už porteri. Pragyvenimas ir geras mokestis. Šaukite savininką. ALBANY 1213.

REIKALINGA PATYRUSIŲ operatorių, binderių prie moteriškų medvilnių kvartukų. 404 So. Cicero Ave.

PARTNERS WANTED Reikia Partnerių

KAS NORITE PARDUOTI PUSE biznio ar pusininką į biznį, nesvarbu koks būtų biznis. Kreiptis į J. Alexander, 3351 So. Halsted St., Tel. YARDS 2751.

BUSINESS SERVICE Biznio Patarnavimas

NAMŲ REIKMENŲ TAISYMAS Taisome baldų nubraižas ir finišą, plaukamas mašinas, šaldytuvus, klynerius, pečius ir radijus. Visas darbas garantuotas. ALEX ALESAUSKAS, 6343 So. Western Ave.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

DEL LIGOS PRIVERS-TA esu parduoti savo bučernę—grosernę. Dir-du bučeriai. Biznis ger-ras. Kas nori turėti pelningą biznį, atsišaukite TUOJ!

NAUJIENAS, Box 1120.

PARDAVIMUI TAVERNAS pilnai įrengtas, tinka naktiniam klubui. Šaukti po 3 val. po piet. Vincennes 3909.

PARDAVIMUI SALIUNAS, pilnai įrengtas tinkamas dėl naktinio klubo. Šaukite Vincennes 3909 po 3 po pietų.

WHOLESALE FURNITURE Rakanadi ir Įtaisai Pardavimui

Mokėdamas cash už rakanadus, sutaupinsi nuo 40 iki 60%. Mes pristatome bile kur. Paaukite ar rasykite dėl daugiau informacij. Vien tik nacionaliai žinomi daiktai randasi pas mus. ALISAUSKAS, S. S. 6343 S. Western Ave., Chicago, Ill. Phone Republic 6061.

PLUMBING & HEATING Irginimai ir Apsilidymas

SILDYMO REIKMENS BOILERIAMS DALYS ir sekcijos visiems boilerių ir radiatorijų gaminiams. VISKAS UŽTIKRINTA IKI 50% SUTAUPYSI

Nereikia įmokėti 3 metai išmokėti.

C. Miller Supply Co. 1247 W. Lake St. Tel. MONROE 3387

NAUJIENŲ METINIS KONCERTAS

Kovo 31 d., 1940

SOKOLU SALEJE

Kas diena...

Tukstantinės pirkėjų armijos šauko visokių pirkinių, biznio progų ir t. t.

Todėl jeigu turite ką parduoti, mainyti, išnuomoti, samdytis ir t. t., nelskite, kad kitas pavilios jūsų gerąjį kostumetį, bet garsinaitės SIANDIEN NAUJIENŲ "Classified" skyriuje.

SKAITYKITE kas dieną Naujienų 7-me puslapyje "Classified" skyrių, kur siūloma daug įvairių gerų bargenų.

VISUOSE BIZNIO reikaluose naudokitės Naujienų aukštos vertybės classified skyriaus patarnavimu paslaukdami arba atveždami:

CANAL 8500 "NAUJIENOS" 1739 S. HALSTED STREET Chicago, Ill.

LOVEIKIS Sluodiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulyje Dailis KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 So. Halsted Street Tel. YARDS 7308

URBA Gėlės Mylinčiams Vestuvėms, Bankietams, Laidotuviams, Papuošimams GELININKAS 4180 Archer Avenue Phone LAFAYETTE 5800

NAUJAUSI IR GERIAUSI RAKANDAI PIGIAUSIA KAINA—CASH ARBA LENGVAIS ISMOKĖJIMAIS BARSKIS FURNITURE HOUSE, Inc. "THE HOME OF FINE FURNITURE" SINCE 1904 1748-50 West 47th St. Phone Yards 5069

Nori Trečio Termino Rooseveltui, Horneriui

Jackson Dienes Banketas
Chicagoj

Kaip Washingtono ir kituose Amerikos miestuose, taip ir Chicagoj užvakar įvyko demokratų partijos tradicinė vakarienė, "Jackson Day Dinner", pagerbimui buvusio prezidento Andrew Jacksono. Vakarienių pilną partiją sunaudoja darbuotės finansavimui. Chicago banketui bilietai buvo po \$25. (Washingtono, kur dalyvavo ir prezidentas — \$100 bilietas).

Chicago bankete dalyvavo apie 1,500 demokratų, tarp kurių matėsi ir keli lietuviai valdiškose vietose.

Kaltėjo mēras Kelly ir Illinois senatorius J. M. Slattery. Abu entuziastiškai kalbėjo apie partijos prospektus 1940 rinkimuose, ir abu reikalavo prezidento Roosevelto trečiam terminui. Kalbėtojai taipgi indorsavo trečiam terminui ir gubernatorių Hornerį.

Gal Nežinojot —

Bet Taip Įstatymas Sako

Kai prisninga, ar nuvalot šaligatvius prie savo namų? Daugelis tai daro, bet kiti atsakys, "Kam mums šoveluoti", miestai tai padarys!"

Miestas to nedarys. Pavardę miesto įstatymų knyga, pasirodo, kad patys namų savininkai turi šaligatvius nuvalyti. Jeigu sninga iš ryto, tai savininkas turi padaryti šaligatvį 5 pėdų taką prieš 4 valandą po pietų. Jeigu sninga po pietų, tai toks takas turi būti padarytas ne vėliau 10 valandą ryto, sekancią dieną. Jeigu sninga sekancienį, tai tako nereikia valyti iki pirmadienio. Praeiviai turi bristi per sniegą, nori ar nenori.

Jeigu sniegas sušalęs arba šaligatviai leduoti, ir jų negalima nuvalyti, tai įstatymai reikalauja savininko išbarstyti šaligatvį pelenais.

Gal nežinojot, bet taip įstatymai skamba.

Armour Padarė \$7,012,057 Pelno

Armour and Company vakar paskelbė pereinčių metų biznio raportą. Iš jo pasirodo, kad bendrovė padarė \$7,012,057 pelno. Užpėnai turėjo \$1,505,000 nuostolių.

Šerinkinkai dabar ruošiasi naujos direkcijos rinkimams. Dabartinis prezidentas yra George A. Eastwood.

Advokatų D-ja Atidaro Patarimų Biurą

Chicago Advokatų Draugija (Bar Association) šiandien atidaro informacijų ir patarimų biurą, kuris teiks informacijas žmonėms apie legalius dalykus: kokį advokatą imti bylai, kiek mokėti ir tam panašiai.

Biuras turės sąrašą advokatų, kurie specializuojasi tik vienos rūšies bylose, ir juos rekomenduos klientams pagal jų bylos pobūdį.

Biuro adresas, 29 S. LaSalle Street.

● Prie Halsted ir 15-tos du nežinomi užpuolikai atėmė trokš pilną duonos nuo Henry Loviano, 1103 Lytle street. Policija vėliau atrado automobilį sudaužytą prie Polk ir Jefferson gatvių.

VAKAR CHICAGOJ

● Apšvietos taryba paskelbė, kad sekami mokslo metai, po šių metų vasaros atostogų, bus 40 savaitių ilgumo. Dabar yra 39 savaitių. Mokslo metai buvo sutrumpinti depresijos laikais ekonomijos sumetimais.

● Palikimų teisme vakar paaiškėjo, kad "neturingosios našlės" Mrs. Janet Lincoln turtas bus padalintas į tris dalis. (Ji mirė lapkričio 15 d., neva "neturtė", bet jos saugiose dėžutėse bankuose įpėdiniai atrado \$500,000.) Trečdalis pinigų gaus jos posūnis, Willis H. Lincoln, 5214 Woodlawn avenue; trečdalis brolis, William Krullaars, 6637 Maryland avenue, ir likusius — sesuo, Reika Stedman iš Laguna Beach, Florida.

● Du chicagiečiai: Glen Henderson, 6215 University avenue ir Wilbur Hunt, 6135 Kimbark avenue, vakar buvo nuteisti kalmėti penkis metus federaliam Leavenworth kalėjime. Jie baudžiami už nusivėžimą dviejų 19 metų mergaičių į Benton Harbor, Michiganą nemoraliais tikslais.

● 19 metų mergina, Anne Schneider nesenai pasiskundė policijai, kad kas tai pavogė jos žiedus ir kitas brangenybes, \$33,000 vertės. Taipgi pasigyrė, kad ji aukšto nacių valdininko dukterė, slapta atvyko Amerikon ir kad yra ekspertė lakūnė. Po nuolatinio policijos kamantinėjimo mergina prisipažino, kad viskas yra melas. Ji sugalvojo vagystę ir kitką norėdama pasigarsinti. Dabar ji yra po areštu ir imigracijos biuras nori nustatyti kokių būdu ji įsigavo į Jungtines Valstijas. Jai grėsia deportacija.

Britų submarino "Ursula" komendantas G. C. Phillips raportuoja apie savo žygį kap. Bethell. Elbe upę "Ursula" paskandino vokiečių kreiserį.

OMAHA, NEB. — Gaisras Henshaw viešbutyje. Nuostolių padarė \$200,000 ir sužeidė 15 žmonių.

NAUJIENŲ SKAITYTOJŲ KONCERTAS

SEKMADIENI

Sausio-January 14 d. 1940

Pradžia 4 val. po pietų

Rubsiuvių Svetainėje

333 SOUTH ASHLAND AVENUE

Visi "Naujienų" skaitytojai, kurie prie durų parodys kvitą už apmokėtą prenumeratą, bus įleidžiami veltui.

Šiame Koncerte bus išdalinta dovanos kontestantams ir skaitytojams. Bus labai gražūs programos, kurį išpildys Chicago Liet. Vyru Choras, po vadovystę K. STEPONAVIČIAUS.

:: Sokiams grieš GEORGE STEPONAVIČIAUS orkestras ::

Svečiams Įžanga 40c Asmeniui.

SUSIPAZINUS SU DR. FREDERICK STOCK, VEDEJU CHICAGOS SIMFONIJOS ORKESTROS

DR. F. STOCK

Rašydama praeitos savaitės "Muzikos žinias" nesitikičiau, kad po kelių valandų po atidavimo jų Naujienų spaustuven, turėsiu malonumą ypatingai pasisveikinti ir gražią valandėlę praleisti su muzikos pasaulio garsenybe, minimu tose "Muzikos žiniuose". Tai buvo arbatėlė Chicago College Club, kurioje dalyvavau kaip vienos jo narės. mūsų gerosios Moterų Skyriaus bendradarbės, Louise Narmontaitės.

Klūbo narės skaitlingai susirinko, visos kokio ypatingai pakilusio, rodos šventadienio nuotaikoj, laukia garbingo svečio — Dr. Frederick Stock'o Chicago Simfonijos Orkestros vyriausio vedėjo ir dirigento.

Neatsižvelgiant į tai, kad jis tą patį popietį dirigavo savo pirmakuno, Theodore Thomas, memorialinį koncertą, po kurio dar dalyvavo ir kitam susirinkime, tačiau jis maloniai sutiko pakalbėti ir šioje arbatėlėje. Savo nuoširdžio ir įspūdingo kalboj, Dr. Stock išreiškė daug gilių ir įdomių minčių apie muzikos reikšmę ir kokią svarbią rolę ji lošia mūsų gyvenime. Jis džiaugėsi, kad Amerikoje nuolat reikiama si nuolat didėjantis muzikalis talentas, ir pabrėžė, kaip svarbu yra tokiam talentui duoti paramą ir jį ugdyti, pagalbėti jam tobulėti.

Be galo simpatyškai Dr. Stock atsiliepė apie savo pirmakuną, Theodore Thomas. "Išvaizduokite", sakė Dr. Stock, "kokia gilaus muzikalo supratimo ir įvertinimo buvo Theodore Thomas, kuris penkiasdešimts metų atgal buvo pirmutinis pildyti Wagnerio kurinius Amerikoje. Tai buvo tikrai ideališka ir kultūriniam darbams svarbi asmenybė, iš kurio sėmiamu inspiracijos tęsti jo darbą per šiuos trisdešimts penkis metus. Jis ir jo darbai niekuomet neturėtų būti pamiršti..." sakė Dr. Stock. "Neturėtų būti pamirštas nei vienas iš tų, kurie praskynė tą grindis plauti, jei kas jam duoktų kultūros kelią, kurie uždegė tą tų progą. Turi žmonų ir du šviesą, kad mums būtų lengviau ir gražiau juos žengti." Žinoma, man tuojaus pri-

siminė mūsų Mikas Petrauskas ir jo veikla amerikiečių tarpe...

VIEN SIBELIAUS KURINIŲ PROGRAMA

Kalbėdamas toliaus, Dr. Stock prisiminė kitą muzikos pasaulio brangenybę, tai garsų suomių kompozitorių Jean Sibelius, kuris gyvena savo mylimoj tėviškėj, karės apimtoje Suomijoje. Praeitą vasarą Dr. Stock kaip tik vizitavo Sibelijų Suomijoje. Jo atsiliepimai apie šį didį kurėją buvo vien giliausios pagarbos. "Lojaliskumas ir visiškai atsidavimas žmogaus savo žmonėms, ir tų žmonių lojaliskumas ir įvertinimas jam, yra tai aiškiai matomi ir gyvai jaučiami ryšiai tarp Sibelius ir suomių, ir tikėkite man, kad tai yra labai džiuginantis ir dėkingas jausmas," pasakė Dr. Stock. Toliaus pranešdamas, kad žengdamas į šiuos savo trisdešimts šeštus metus, kaip Chicago Simfonijos Orkestros vedėjas, ir norėdamas pagerbti Sibelijų, Chicago Simfonija ketvirtadienio vakarą ir penktadienio popietį pildys vien Sibelius kurinių programas. Pildys jo — Karelia; Antrąją Simfoniją; Smuikų Concerto (I s a c Stern, solistas) ir visiems žinomą Finlandiją.

Suprantama, mūsų pasikalbėjimas su Dr. Stock nebutų buvęs baigtas, nepakėlus lietuviškos simfonijos klausimo. Pasisakydamos pirmiausia, kad mes esame lietuvaitės, ir kad laukiame, kada jo vedama orkestra pildys lietuvių kompozitoriaus kurinį, jis atsakė, kad jis labai domisi lietuviais ir pageidauja tai padaryti. Įsakė mums "gaukite man muziką ir gaukite ją labai greitai..."

Susilaukus tokio prielankaus pareiškimo iš Dr. Stock, palieka tik stengtis išpildyti jo patarimą. Prižadame, kad visos galimos pastangos bus dedamos tai įvykinti. *Nora G.*

Naujos Rušies Pikietininkas

Reikalauja Darbo

Operos triobesį pikietuoja įdomus, naujos rušies pikietininkas. Jis negarsina varotų rubų krautuvės ir nėra streikierius. Jis protestuoja, kad neknuomet neturėtų būti pamiršti..." sakė Dr. Stock. "Neturėtų būti pamirštas nei vienas iš tų, kurie praskynė tą grindis plauti, jei kas jam duoktų kultūros kelią, kurie uždegė tą tų progą. Turi žmonų ir du šviesą, kad mums būtų lengviau ir gražiau juos žengti." Žinoma, man tuojaus pri-

Kviečia Krepšininkus Į Turnamentą

Chicago ir apylinkės Lietuvių basketbolo komandos kviečiamos ir vakarinių valstybių Lietuvių Amerikos čempionato turnamentas, per kurį manoma išrinkti tris geriausias komandas ir pasiųsti į Cleveland, Ohio žaisti už U. S. lietuvių čempionatą balandžio 6 ir 7 d. d.

Vasario 4-tą rengiama Amerikos Lietuvos Dienos paminėjime ir Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių programe, Cicero Stadijone, įvyks galutinis (finals) žaidimas šio turnamento kaip dalis tos dienos programos.

Rateliai, norinti stoti į turnamentą, prašomi prisiųsti žemiau paduotą blanką ir "Naujienas" arba Turnamento Komitetui, antrašu 6912 So. Western avenue, Chicago, Ill. ir gausite reikalingas formas ir informacijas.

ENTRY BLANK

Midwest Lithuanian Championship Basketball Tournament
JANUARY 29, 30 and 31—1940.
FINALS, CICERO STADIUM, FEBRUARY 4—1940

NAME OF TEAM .....

MANAGER .....

ADDRESS .....

PHONE .....